

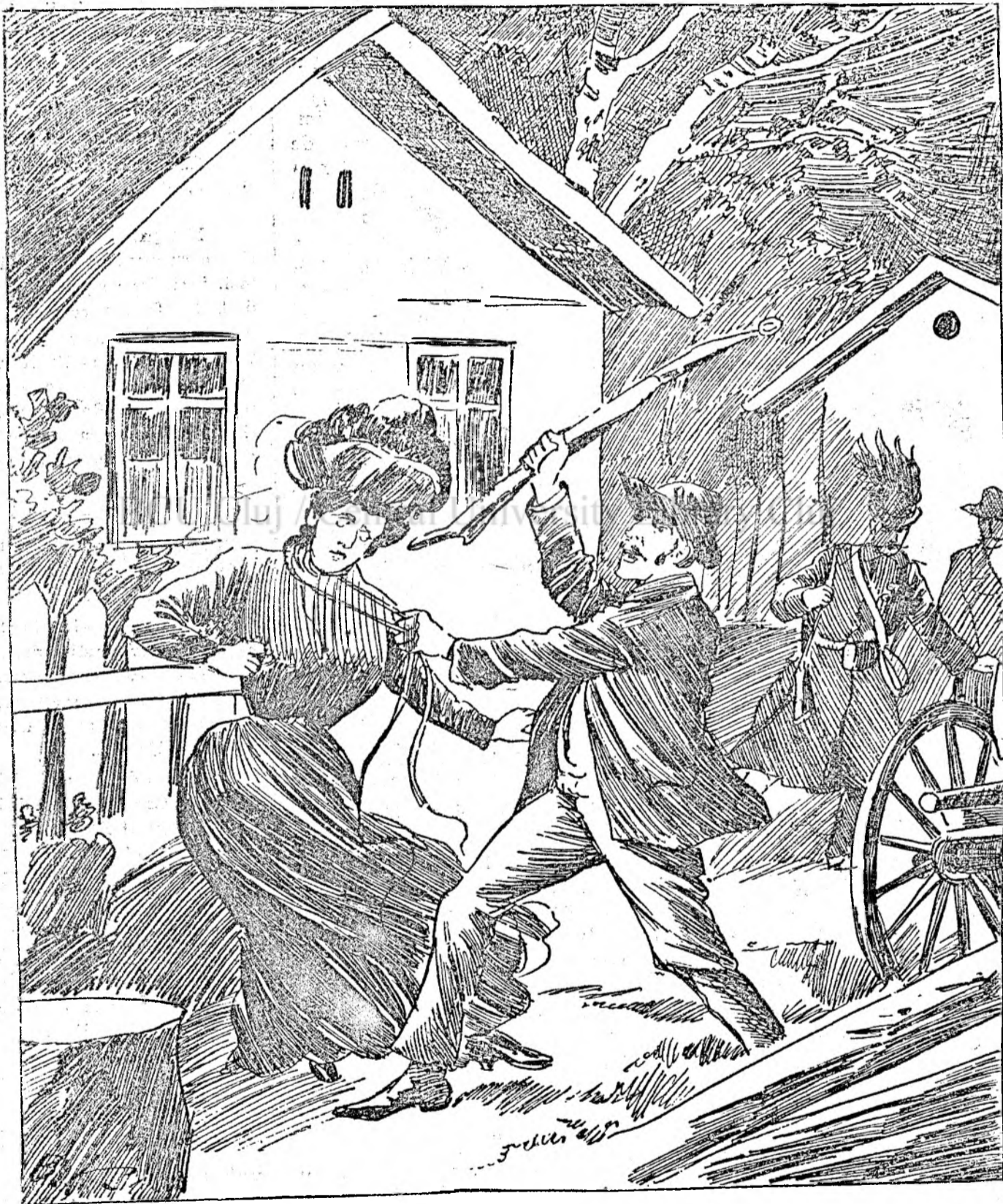
FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
 România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” H. Keltzer, Sibiu

Foaie politică.
Are în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

Hoție cutezătoare.

Multe feluri de hoții și tâlhării se întâmplă în lume, dar' o încercare de jăfuire, ca aceea pe care ne-o arată chipul nostru de azi, rar s'a dat să se întâmple.

Faptul s'a petrecut zilele trecute în comuna Vaal de dincolo de Dunăre (Ungaria). Femeia medicului cercual de acolo fusese la o prietină și era spre înserate, când se întorcea acasă. De-odată la un loc mai sin-

guratic i-a sărit înainte un bărbat și i-a aruncat un ghilț în grumazi, voind să o amuțească și să o toporească la pământ. Scopul hoțului a fost, ca într'un minut să rupă cu carne cu tot cerceii din urechile femeii, știind că cerceii sunt cu pietri prețioase de diamant.

Femeia în primul moment a încrămenit, dar' venindu-și în ori a început să strige după ajutor. Hoțul atunci a început să o toace

în cap cu băta, dar' văzând că se apropie un gendarm, a luat-o la fugă și a dispărut în întunecime. Mai târziu însă a fost prins. El e o calfă de bărdaș Așenbrener și acum stă la răcoare.

Femeia medicului a scăpat cu spaima și cu câteva răni. Chipul nostru ne arată momentul de atac al hoțului, cu ghilțul și băta.

„Călimdarul Poporului” pe 1907,

a apărut cu cuprins bogat, atât calendaristic-statistic, cât și literar. Afară de partea calendaristică cuprinde statistica instituțiilor noastre culturale bisericești-economice, (biserici, școli, reuniuni etc.) după cele mai noue date.

Partea literară bine îngrijită, cuprinde: Răspândirea Românilor. Colinde. Preotul ca pascălitor (Anecdota). Despre răni (Din medicina populară). Impărțire țigănească (Anecdota în versuri). Cum trăiesc studenții din B'aj? D zeu știe (Poveste), apoi poezii populare, articli economici, poezii, glume ilustrate etc. și *Revașul*, întâmplări de peste an dela noi și din străinătate.

Călimdarul e împodobit cu multe ilustrații, între cari amintim portretele Regelui și Reginei României, al metropoliților Șaguna și Meșianu, a dep. dietal Dr. Teodor Mihali, a poetului O. Goga etc. *Tergurtele* sunt în ordine alfabetică și fără greșeli.

Prețul 40 bani și 5 bani porto. Se află de vânzare la librăria »Foi Poporului«, Sibiu (str. Măcelarilor nr. 12) și la librăriile dela noi. Revânzătorilor se dă rabat convenit.

Dieta și proiecte de legi.

Ședința a doua a dietei s'a ținut, cum am vestit, Vineri, săptămâna trecută, în 12 Oct. c.

Trei lucruri mai însemnate s'au petrecut în aceasta ședință, cari ne interesează:

Ministrul de comerț, Kossuth a prezentat dietei 5 proiecte de legi.

Deputatul naționalist slovac *Skletac* a făcut înștiințare, că a fost jignit în dreptul său de imunitate, ca deputat — și

Ministrul *Wekerle*, ca ministru de finanțe, a prezentat proiectul de buget, adecă veniturile și cheltuielile țării, pe 1907 și și a ținut espozeul (vorbirea) prin care a tâlmăcit pozițiile din buget.

Se le luăm pe rând.

La începutul ședinței, după unele formalități s'a sculat ministrul Kossuth și a prezentat 5 proiecte de lege de interes economic și social. Ele sunt următoarele: despre asigurarea lucrătorilor; despre dezvoltarea industriei; despre ajutorarea navigațiunii ungare; despre folosirea și controlarea măsurilor și despre statistica comercială din afară de patrie.

Cică aceste proiecte, dacă se vor vota, vor vindeca multe rele din țara acesta. Așa cred șovinistii »părinți ai patriei« și de aceea au și »elenezluit« pe Kossuth. Dar' se pare, că nu va fi tocmai așa, deoarece cercurile neguțătorești și socialistii nu sunt de loc mulțumiți cu ele. Vom cunoaște cuprinsul lor, când vor veni fiecare la dezbateri deosebită. Cum suntem informați, la unele din ele (asigurarea lucrătorilor și dezvoltarea industriei) vor lua cuvântul și deputații noștri.

După Kossuth a vorbit deputatul *Skiciac*, înștiințând că el a fost jignit

în dreptul său de imunitate, oprindu-l organelor administrative de a ține adunări cu alegătorii săi. Aceasta, — a zis *Skiciac* — e rușinător și pentru guvern.

Skiciac a voit să fie în cercul său de alegere o dare de seamă înaintea alegătorilor săi, cum au ținut și unii din deputații noștri prin cercuri. Dar' pretorul nu l'a lăsat să vorbească despre administrație, i-a detras cuvântul și în urmă a împrăștiat adunarea cu gendarmi.

În comuna *Breda* a convocat *Skiciac* o adunare de popor, dar' și aceasta a fost împrăștiată cu puterea. *Solgăbirăul* n'a avut drept la aceasta și de aceea *Skiciac* cere dreptate. Înștiințarea se dă comisiei de imunitate, spre a cerceta lucrul și a raporta.

A urmat acum punctul cel mai însemnat al zilei, proiectul de buget.

Wekerle, în numele guvernului, făgăduiește multe lucruri frumoase. Îmbunătățirea plăților deregătorilor de stat, asigurarea lucrătorilor, reforma dărilor așa că se va scădea darea de câștig și darea oamenilor cu avere mai mică etc. Proiectul de lege în privința acestora, a zis *Wekerle*, că îl va prezenta peste câteva luni. A arătat apoi *Wekerle* în vorbirea s'a și pozițiile diferitelor ministere. Bugetul ministerului de culte se urcă cu vre-o 5 milioane de cor. Se vor crea vre-o 500 de posturi noue de învățători, numai de stat, ungurești — se înțelege. Se urcă suma, cu care se ajută bisericile protestante, »cele mai maghiare biserici«, la fondul de pensie a gazetarilor unguri se dau 40 mii cor. și altele, cari toate vor veni în dezbateri în dietă.

La toate aceste însă se recer bani, bani mulți și așa bugetul se urcă față de cel din anul acesta cu 48 milioane de cor. Resultatul în total este:

Venite	1.262,035.561 cor.
Cheltuieli	1.262,015.239 »
Rămâne plus la venite	20.322 cor.

Eată! Plătește biet popor, până te spetești!

Dar', Doamne ferește! Se nu fim nedrepti. *Wekerle*, ca se nu sparie țara, a spus, că cu toată urcarea de 48 de milioane, bugetul e real și că dările nu se vor urca, ci va crea el alte venituri, d. e. cele ce le au acum cartelele, apoi a zis, că eventual va fi lipsă de împrumuturi etc.

Wekerle încă a căpătat »elenuri«, iar' țara — va plăti. Așa e rânduiala în țara noastră »binecuvântată«.

Miercuri, în 17 l. c. a ținut dieta o ședință formală, în care s'au făcut unele înștiințări și s'au prezentat unele acte.

Vineri, când foaia noastră ese în tipar, se ține altă ședință, al cărei obiect mai însemnat este răspunsul ministrului de culte *Apponyi* la interelațiile deputatului nostru *Dr. Stefan Petrovici*, apoi la cele ale lui *baron Bánffy* și *Vizi*.

Noii ministri se întrec în a pregăti proiecte preste proiecte de legi și a le prezenta dietei. Vreau să arete, că

multe lucruri și stări din trecut sunt rele și trebuie îndreptate, iar' de altă parte se-și dovedească hărnicia . . . răsplătită cu aplause șoviniste.

Am văzut că *Kossuth* a prezentat săptămâna trecută 5 proiecte.

Ministrul *Polonyi* asemenea pregătește câteva de pe terenul justițiar.

Daranyi are pregătite 4 proiecte economice-agricole, între cari unul care ne interesează de aproape: despre colonizări și parcelări.

Ploaie de legi . . . dar' că oare nu vor fi mai rele, ca cele din trecut, ne va arăta viitorul. Pentru noi e bine, că avem în dietă pe bravii noștri deputați, cari se apere interesele noastre.

Sibiu, 19 Octomvrie n.

Infrânarea foilor. Adunarea comitatelor *Maramurăș* și *Strigoniu*, ținute de curând, au hotărât între altele să înainteze dietei cereri spre a lua măsuri pentru infrânarea foilor naționaliste.

Ce măsuri? — întrebăm. Nu le infrână și infrâng destul procurorii? Trebuie și mai mult?

Regularea moșilor. Pe patrioși, și mai cu samă pe pintații din *Ardeal* de mult îi cicălește regularea moșilor în — *Ardeal*. În afacerea aceasta min. *Polonyi* are un proiect de lege, care va fi supus dezbaterii unei comisii în 12 Nov. c. Constatăm, că în aceasta comisie, care are 26 de membri, nu este nici un Român. Dar' și de ce? Că doar' în *Ardeal* nu Românii sunt în majoritate! Nu cunoaștem proiectul, dar' trebuie să fim la pândă.

Congresul național-bisericesc.

La terminul regulat, *Duminecă* în 1/14 Oct. c. a fost deschis în *Sibiu* congresul național-bisericesc al bisericii noastre ortodoxe române din patrie, care, cum știm, se ține tot la câte trei ani și este supremul for administrativ-bisericesc al bisericii ortodoxe române din *Ungaria*.

Înainte de deschidere s'a ținut serviciu dzeesc în *Catedrală*, slujit de *Inalt Prea Sfinția Sa Metropolitul Meșianu* cu mare asistență. Slujba d-zeească a fost oficiată cu mare pompă fiind de față *Preasfinții Episcopi Nicolae Popea* și *Ioan Pap* și un public foarte numeros. Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt, condus de prof. sem. *Tim. Popoviciu*.

După slujba d-zeească s'a făcut deschiderea congresului în casa națională prin o frumoasă vorbire a *Escl. Sale Metropolitului*.

Vorbirea de deschidere.

În vorbirea de deschidere *Esclența Sa* își exprimă bucuria, că s'a putut ridica aici, la metropolie o biserică catedrală »simbol vecinic al unității noastre de credință și de limbă« și arătând însemnătatea bisericii în trecutul nostru, zice:

Și precum în trecut, așa și în viitor, tot numai biserica va fi, domnilor, asemenea factor de lumină și de cultură religioasă-morală, dar' numai dacă o vom îmbrățișa și noi, cu dragostea cu care au îmbrățișat-o și fericirii noștri părinți, dacă vom ține și noi la ea, cu aceiași tărie și căldură, cu care au ținut și acei fericiti părinți, precum și dacă în sublima ei misiune

culturală o vom mai întări și prin dezvoltarea școlii confesionale, conform cerințelor timpului. Căci precum biserică a întemeiat școala, pe care cu mari greutate o și susține, tot asemenea, în fața împrejurărilor schimbate, și școala are a sprijini biserică, ca pe maica ei.

Pentru a conlucra împreună la conservarea, întărirea și dezvoltarea acestor așezăminte sfinte și prin ele la ajungerea posibilului bine vremelnic și a fericirii eterne, după cari ostăm, ne-am întrunit și noi cei de o credință și de o limbă în acest congres național-bisericesc, în care culminează unitatea și solidaritatea noastră.

Chiar și numai din acestea vom înțelege, domnilor, ce tezaure neprețuite sunt pentru noi, biserică noastră națională și școala noastră confesională concretizate în grijii noastre și tot asemenea vom înțelege, domnilor, că este nu numai datorința, dar și interesul nostru bine înțeles a conserva și dezvolta acestea în folosul nostru și al iubitei noastre patrii, precum au făcut aceasta, în toate timpurile și fericirii nostri înaintași.

Pentru a conlucra cu bun succes la conservarea și întărirea acelor prețioase tezaure părintești, este neapărat de lipsă, domnilor, ca în toate sfaturile noastre să urmăm înțeleptelor învățături ale sfântului apostol Pavel către Efeseni: »Ca fii luminii să umblăm, răscumpărând vremea, căci zilele rele sunt«. Cu alte cuvinte să avem în vedere greutatea timpurilor, în cari trăim, și mai ales felurile curente periculoase contra bisericii, și așa în toate lucrările noastre să ne inspirăm de lumina cea adevărată a aceluia, care a zis despre sine; »Eu sunt lumina lumii«, alegând ceace e bun și folositor și lăpădând ceace e rău și păgubitor.....

... Numai lucrând așa vom putea înfrunta și paraliza periculoasele curente ale timpului și vom ajunge a ne întări tot mai mult în sfânta credință, cu a cărei putere vom învinge obstaculele, ce ar sta în calea înaintării noastre.

Prin asemenea lucruri folositoare, sufletul nostru se va inspira tot mai mult de puterea cea mare a credinței, care învinge toate, ba după zisa sfintei evanghelii: »strămută și munții«, iar prin credință sufletul nostru se va încălzi și de sacrul foc al dragostei creștinești, din care rezultă toate cele bune și folositoare. De aceea toate conștățile noastre să emaneze numai din adevărata credință și dragoste creștinoască spre mărirea lui Dumnezeu, spre folosul bisericii noastre celei vii și al patriei noastre iubite.

Vorbirea a fost întreruptă adeseori de aprobări și în urmă Escel. Sa a fost viu aclamat.

Sedințele.

După deschidere deputații și au prezentat credenționalele. Au fost de față 62 de deputați din 90. Deputații s-au constituit în comisia de verificare și cu aceasta ședința primă s-a încheiat.

Sedința a doua s-a ținut Luni, în care s-au făcut verificările deputaților. Au fost ve-

ificate 73 mandate, iar celelalte 17 au fost predate comisiei statornice de verificare.

S-au ales comisii, cărora s-au predat spre studiere și raportare rapoartele consistorului metropolitan și alte acte întrate la congres.

Dintre aceste amintim, ca de mare însemnătate: Memorandul Bănătenilor în chestia episcopiei ce e de înființat în Timișoara, și propunerea consistoriului metropolitan în afacerea îmbunătățirii salariilor învățătoresți la școlile confesionale gr. or. române.

În ședința a treia, de Marți, s-a prezentat adresa învățătorilor gr. or. în afacerea îmbunătățirii salariilor, pe care o publicăm în întregime în alt loc al foaiei.

Preacuvioșia Sa Dr. Eusebiu R. Roșca, din prilejul, că la 1908 se împlinesc 100 de ani dela nașterea marelui Arhiepiscop Șaguna, face următoarea propunere:

»Consistoriul metropolitan se însărcinează, ca din bun timp să iee dispozițiunile necesare, ca în anul 1908, când se împlinesc 100 de ani dela nașterea fericitului în Domnul, marele și neuitatul arhiepiscop și metropolit Andrei-baron-de Șaguna, la timp adecuat, din partea credincioșilor în cadrele instituțiilor noastre bisericesti și școlare să i-se serbeze amintirea cu solemnitatea și devotamentul cuvenit, scoțându-i se la iveală și cu această ocaziune faptele mărețe pentru neam și biserică«.

Propunerea a fost primită cu vii aprobări.

După ce s-au verificat câțiva deputați, ședința a fost închisă.

Miercuri, 16 Oct. c. în a patra ședință, congresul a intrat în meritul lucrărilor. S-a luat la dezbateri rapoartele consistoriului metropolitan plenar, bisericesc și școlar. Raportori au fost deputații Petru Truța, (Arad) I. A. de Preda (Sibiu) și Arseniu Vlaicu (Brașov).

Luându-se rapoartele la cunoștință, se exprimă dorința, ca datele statistice din eparchii să seculească mai cu esactitate. Să hotărăște apoi, ca prin o reprezentare la guvern să se ceară retragerea ordonanțelor de maghiarizare ale fostului ministru Lukács. S-a discutat afacerea censurării cărților de școală și s-a însărcinat consistorul metropolitan cu studiarea afacerii.

Sedințele continuă. Discuțiile sunt vii și interesante.

Îmbunătățirea salariilor învățătoresți.

În pornirea pentru îmbunătățirea salariilor învățătoresți vor urma în câteva zile lucruri decisive, de la cari va atârna atitudinea ce are să o ia în viitor iubita noastră învățătorime.

Zilele aceste se va ocupa Congresul biser. ortodox din Sibiu cu afacerea și ea va fi dezbătută și în cele două mari întruniri învățătoresți gr-cat. din Blaj și Bistrița, din săptămâna viitoare.

În nrul de azi dăm mai departe acte și păreri privitoare la aceasta ardentă chestie.

I.

O adresă la congres.

Învățătorii nostri gr. or. au înaintat Congresului național-bisericesc din Sibiu, în afacerea îmbunătățirii salariilor învățătoresți, următoarea adresă:

Mărit Congres național-bisericesc!

Este un adevăr reconșcut de toți fără excepție, că între multele soiuri de funcționari publici în Ungaria noi învățătorii școlilor populare în privința situației noastre materiale ocupăm locul cel din urmă. Răsplata muncii noastre oficioase este atât de neînsemnată, că nu stă în proporție nici cu pregătirea și misiunea noastră culturală și nici cu referințele de traiu, cari pe zi ce merge devin tot mai grele și vor ajunge în timpul cel mai apropiat insuportabile. Este constatat mai departe, că dintre toți învățătorii primari în patria noastră, noi învățătorii români confesionali suntem cei mai slab salariați.

Situația, în care ne aflăm, este atât de amară, încât nu se mai poate suferi. A trăge mai departe în jugul dăscăliei, așa cum ni s'a hotărât din moși și strămoși, nu mai este compatibil nici cu demnitatea noastră ca oameni și nici cu demnitatea patriei, neamului, bisericii și societății, ale căror cele mai scumpe și mai sfinte interese le servim cu onoare și cu adânc devotament...

Durerii noastre îmbătrânite datu-i-am de multă vreme cu blândețe și cu modestie exemplară, expresiune în toate conferințele și întrunirile noastre, iar în timpul din urmă presa noastră duce zilnic în toate părțile zbuciumatul glas de tânguire al dascălilor români.

Avem satisfacția sufletească, că opinia publică este unanimă întru recunoașterea stărei noastre deploabile și suntem recunoscători și forurilor noastre superioare bisericesti, cari ne au întins nădejdea într-o îmbunătățire a sorții atât de vitrege. Nimenea nu este, care să nu aște de îndreptătită jăluirea noastră, nimenea nu este, care să nu ne dorească alinarea durerii. Dar' signatura generală a echoului, ce l-a aflat plângerea noastră de mai înainte și din timpul recent, pare că este: Flere possumus, sed iuvare non.

Întrebarea cea mare și grea este: De unde să se ia mijloacele necesare pentru ridicarea salariilor învățătorilor români confesionali?

La această întrebare se dă următorul răspuns pe cât de scurt pe atât și de puțin cuprinzător. Bisericile noastre, ca susținătoare de școli nu sunt în stare din mijloacele proprii să urce salariile învățătorilor, iar a recurge la ajutorul statului însemnează a jertfi autonomia învățământului nostru popular.

Lucru firesc, că cu acest răspuns chestiunea devine foarte odioasă în ochii obștei românești și odiul cade asupra învățătorilor români, că în niziunța lor de a-și ușura traiul propriu, ar fi aplicați să se facă înșiși călăii școlilor confesionale.

Convingerea noastră însă este, că un astfel de răspuns e nelogic și superficial. El este o nouă dovadă despre nervositatea, pripa și netemeinicia, cu care se tractează și se deliberează la noi cele mai vitale chestiuni. Căci este absolut falsă presupunerea, că biserică noastră sau mai corect zis, obștia română n'ar fi în stare din mijloacele proprii să și mai susțină școlile dacă cheltuielile ar fi mai mari, ca cele de până acuma. O astfel de presupunere

nici nu poate fi admisă în discuțiune, căci ea lovește deadreptul în onoarea poporului român, pe care n'avem nici un motiv a-l socoti atât de slab, ca singur să-și facă sfârșitul vieții naționale prin abandonarea școlii confesionale.

Chestiunea ameliorării salarelor învățătorești studiată cu competența și seriozitatea cuvenită, nu numai că nu va deveni odioasă, ci din contră ne va îndruma la o serie întreagă de căi și mijloace materiale, cu ajutorul cărora va putea fi rezolvată în dragă voie, fără cea mai mică știrbire a autonomiei noastre școlare confesionale.

Părerea noastră este, că trebuie să se dea ocaziune și corpului didactic român gr. or., ca să conlucreze la rezolvarea marelui probleme. O astfel de ocaziune ar fi întrunirea învățătorilor români gr.-or. din întreaga metropolie într-o conferință generală, la care să ia parte câte 2—4 delegați ai învățătorilor din fiecare tract protopresbiteral. Scopul acestei conferințe generale să fie: Discutarea mijloacelor pentru ameliorarea situației materiale a învățătorilor.

Cu încredere deplină și cu adâncă venerațiune ne adresăm deci către Măritul congres național bisericesc, pe care îl rugăm:

I. Să binevoiască a lua între înțeleptele sale sfaturi și chestia îmbunătățirii salarelor învățătorești;

II. Să binevoiască totdeodată a dispune și a permite, ca în timpul cel mai apropiat învățătorii români gr. or. din întreaga Metropolie să se întrunească într-o conferință generală, după modul și cu scopul arătat.

Suntem siguri, că Măritul congres național bisericesc va primi cu bucurie această propunere și rugare a noastră, pe care o facem, nu pentru-că am dori să ne plângem de soarta noastră, ci pentru-că voim să trăim și prin noi să trăiască în veci școala noastră confesională, de care biserica nu se poate despărți.

In numele învățătorimci române gr. orientale.

Brașov, 29 Septembrie 1906 v.

*Al Măritului Congres național-bisericesc
cei mai credincioși supuși:*

Prezenți: V. Fărcaș Satulung, Mar. Iarca Cernatul, Vict. Moldovan, Satulung, Savu Luca Satulung, G. Preșmerean, Brașov, Ștef. Cotoară Cernatu, N. Sperchez și P. Dan Zernești, Aurel Oancea Brașov, N. Ilie, I. Sporea și I. Dima Feldioara, V. Creanga și I. Creanga, Hălchiu, N. Furtună și G. Crivăț Sânpetru, N. Hamza Paloș, G. Todorache Holbav, I. Georgescu Poiana, I. Dariu, N. Stoicoviciu, D. Marcea, G. Popescu, St. Popoviciu, Z. Butnar și C. Mușlea, I. Suciu-Tocile, R. Prișcu, N. Furnică, V. Negușiu, R. Frateș și G. Govna, toți din Brașov. N. Igna Deva, I. Roman Vulcan, I. Pușcariu și N. Comșa, din Târlungeni, B. Tîpșeu Râșnov, N. Boș Predeal-Bran, Șt. Belindescu și V. Barbat din Satulung, A. Goicea Herman, V. Mireșiu Bod, N. Rădoi Dobolii inf. D. Lăpădat și T. Cristof din Seliște, D. Martin, Dêrste, N. Lepedeanu Bacifalău, N. Odor Turcheș, N. Ivan Satulung.

Aderează: N. Simulescu din Mercurea, I. Vuia din Comlăuș-mare, Furdui și Simulescu din Abrud, Frățila din Rășinari, I. Marcu din Bocșa-germ., I. Roșca din Alba-Iulia, V.

Muntean, C. Tîpșeu, A. Stoicovici și E. Reit din Sighișoara, L. Taus, I. Neguliciu, P. Danțiu și Ir. Socaciu din Țințari, N. Runcan, I. Buta, I. Dan și I. Bica din Bran, Jula din Brad, I. Groșorean din Galșa.

Învățătorii din tractele protopresbiterale: Abrud, Seliște, Sibiu etc.

II.

Frați învățători!

Glasul sfânt al chemării la olaltă, vocea puternică a închegării într'un gând și simțire — credem — a sunat la urechile tuturor învățătorilor noștri, cu un ton dulce și melodios. Ne place mult acest glas, merit să ne adune într'un loc, spre a chibzui asupra pedecilor ce se pun în calea învățământului nostru.

Ni-se vor pune înainte, la aceasta întrunire toate problemele mari ale învățământului nostru primar, cari așteaptă grabnică rezolvare, spre binele și fericirea neamului. Ne vom da seama despre trecut, și vom căuta mijloace mai prielnice pentru viitor. Ne vom afirma și noi înaintea lumii mari — rece până acum, — ca un corp cu poziție socială, cu importanță netăgăduită, cu cunoștințe intelectuali și cu o misiune ce — nu se poate mai sfântă.

Avem multe de spus și de îndeplinit. Ni-s-au îngrămădit nenumărate chestii, pe cari până acum le-am purtat cu paciință și smerenie, și cari, în interesul neamului își așteaptă rezolvare. Dacă nu vom avea școală, care să și cunoască și să și ajungă bine scopul, — nu avem nici biserică, și dacă nu avem nici școală nici biserică, nu avem nici un rost în lume.

Idealul nostru e să avem învățători harnici, bine pregătiți și bine dotați și atunci avem școală și biserică, iar neamul nostru va pași cu pași siguri pe calea culturii și a progresului. Veniți dar' cu toții iubii frați învățători, la adunarea generală din Blaj, pe zilele 21, 22 și 23 l. c., ca să luăm măsurile de lipsă pentru ținerea congresului. Veniți cu toții din ambele archidiecezele și din toate diecezele noastre românești, ca în conștețere să statorim programul congresului, să defigem locul și timpul aceluia. Veniți, căci lupta aceasta nu este pentru noi, ci pentru poporul nostru până acum obidit și nu i nimic mai frumos decât a te misca din adâncul inimii, pentru o cauză așa de sfântă.

Deci cu sufletele aprinse de flacăra iubirii de neam, să luăm cu toții drumul către Blaj pe zilele 21, 22 și 23 l. c., ca în locul în care au trăit cei dintâi desteptători ai poporului românesc, să chibzui și să deșaturăm pedecile ce ni-s-au înmulțit așa de mult și se ne facem astfel și noi redeșteptătorii neamului, de a cărui soarte este legată viața noastră a tuturor.

Cluj în Octomvrie 1906:

Andrelu Pora,
învățător.

III.

Frați colegi!

Am cetit și eu părerile unora dintre colegii mei despre chestia urcării salariului la 800 cor.!

Și eu după debilele mele puteri vin a da vre-o câteva indigitări pe scurt, pentru-că proverbul zice: »vorbă multă, sărăcia omului». E vorba fraților, de un congres a tuturor învățătorilor români din regatul Ungariei, fără deosebire de confesiune! Dar' nu se poate numai să dai cu băta în baltă! După părerea mea ar fi ca din fiecare protopresbiterat gr. or. și gr. cath, unul sau doi învățători prin o corespondență de 5 bănuți să-i convoace pe toți învățătorii din tractul său la o conferință extra-ordinară, în care să se ia conclud și să se aleagă 4 delegați, cari să ia parte la congres, reprezentând pe ceilalți colegi, pentru-că nici la un cas nu se poate ca 2—4 mii de inv. să se adune; ar costa spese colosale. Acei delegați apoi pe lângă concludul adunării, să aibă la îndămână a presenta și suplicile cu toate documentele ale învățătorilor din tract la congres, și așa a lăturându-se la memorandele, cari să vor face către Consistoarele competente, numai așa se poate ca în timp scurt se ne ajungem scopul dorit.

Actele de lipsă le voiu da în publicitate după ce voiu fi informat, despre ținerea congresului, căci eu având ajut de stat 530 cor., știu da toate informațiunile de lipsă.

În cât despre ținerea congresului, după a mea părere ar fi, la învățătorii ardeleni Teiușul ca centru, ear' de se vor alătura și colegii de preste »Peatra Craiului,« ar fi Clujul, apoi de ce se nu ne concentrăm cu toții, pentru-că colegi suntem, frați să fim cu toții fără deosebire de confesiune!

Să ne punem pe lucru îndată! Să se angajeze doi sau și trei din un protopresbiterat cu înțelegere să convoace adunarea. Să nu pregete că vor cheltui 60—70 bani cu convocările, căci ori care cu dragoste are să jertfească pe altarul dăscălimei.

»Nu numai cu cuvântul ci și cu fapta!« Inzădar vom tot scrie prin foi și nu vom face! Înainte fraților mei colegi!

Cubleșul-Român la 5 Octomvrie n. 1906.

George Lazar,
inv. gr. or.

IV.

O adresă.

*Onoratei Redacții a »Foi Poporului«
în Sibiu.*

În calitate de notar al consfătuirii ținută de învățătorii români gr.-or. din tractul protopresbiteral al Sibiului la 12 Oct. st. n. a. c. în afacerea regulării salarelor învățătorești și la însărcinarea numiților învățători, am onoare a vă transpune aici alăturat mulțămirile acelei întruniri pentru sprijinul ce-lăți arătat învățătorimci în lupta dreaptă ce o poartă, cu rugarea se binevoiiți a o publica în prețiosul d-voastră organ de publicitate.

Boița în 2/15 Octomvrie 1906.

Cu deosebită stimă.

Eugen Popescu,
inv. dirigent.

*Onoratei Redacții a »Foi Poporului«
în Sibiu.*

Învățătorii români gr.-or. din tractul protopresbiteral al Sibiului întruniți azi în 12 Oct. st. n. a. c. în Sibiu la o consfătuire în chestia regulării salarelor învățătorești, cunoscând sprijinul și interesul arătat de On-redacțiunea susținută față de de starea învățătorimci în general, își exprimă sincerile lor mulțămite Onoratei redacțiuni a »Foi Poporului«, rugându-o a sta și pe viitor în ajutor învățătorimci măhnite de greul traiului și de puțina atențiunea ce-i să de, pentru ceea ce vă asigurăm de eterna noastră recunoștință.

Cu nădejdea la binevoitorul sprijin al On. Redacțiuni.

semnăm cu deosebită stimă:

Învățătorii români gr.-or. din tractul protopresbiteral al Sibiului.

Scumpirea banilor.

Poate, că unii dintre cetitorii noștri vor clăti din capete, când vor auzi că se mai scumpesc și banii. Nu-'s scumpi destul toți articlii de mâncare și îmbrăcăminte? Ne mai trebuie să se scumpească și banii? Nu-'s ei scumpi destul, că abia poți câștiga atâta, ca să-ți poți împăca trebuințele de toate zilele? Dar' nu în înțelesul acesta se vor scumpi banii, ci se va scumpi adecă dobârda (camăta) acelor.

Banca Austro-Ungară, care în timpuri bune și rele a dat împrumuturi tot numai cu 3 $\frac{1}{2}$ % dobândă pe an, a vestit în toamna trecută, că nu mai poate da banii astfel, ci trebuie să urce dobârda acelor cu un procent, adecă la 4 $\frac{1}{2}$ %.

Urcarea aceasta a surprins cu deosebire institutele mai mici de bani, cari stăteau în legătură cu ea, fie prin aceea, că făceau avansuri acolo, fie că depuneau cambii în valoarea împrumuturilor făcute. Pe cei inițiați în afacerile de bancă însă nu 'i-a surprins de loc aceasta, deoarece numai banca Austro-Ungară avea procentul așa ieftin.

Urcarea intereselor la banca Austro-Ungară a fost îndreptată mai cu seamă împotriva băncilor din Ungaria, deoarece cele din Austria nu prea erau avisate la aceea, ci mai mult la banca lui Rothschild, apoi la Länderbank, Union-Bank, Bankverein ș. a.

Băncile din Ungaria căutau de regulă mai întâiu banca Austro-Ungară, la care după cum am zis și mai sus, își depuneau cambiiile lor din portofeluri, pentru ca în schimbul acelor să poată căpeta sumele de lipsă în număr, ear' când venea sorocul de plată sau scadența acelor, atunci sau că se schimbau cu altele, sau că se plătea suma în număr, adecă în bani gata.

Urcarea dobânzilor chiar pe toamnă, când de regulă sunt cele mai multe daturi, a produs oare care senzație în cercul finanțierilor noștri, așa că unii se și gândeau la urcarea procentelor și la institutele noastre dela 8% la 9%.

Mai nainte când băncile cele mari dădeau împrumuturile cu câte 3 până

3 $\frac{1}{2}$ %, puteau da și cele mai mici împrumuturile cu câte 5—6%, deoarece în asemenea casuri aveau și ele câte 2—3% proviziune pentru mijlocirea împrumuturilor. Astăzi însă, după ce acestea și-au ridicat procentul, sigur că și cele din urmă vor trebui ca să le urmeze.

Urcarea procentelor la bănci, va apăsa mai tare pe economi, deoarece ei nu-și vor putea ridica după plac prețul bucatelor și al vitelor, ca neguțătorii și meseriași, cari mai ușor își pot ridica prețul mărfurilor și al manufacturilor lor prin așa numitele carteluri (insoțiri).

Prețul bucatelor îl stabilește de regulă bursa (têrgul bucatelor) din capitalele mari europene și americane, fără a ținea cont de împrejurări economice. Bursa în cele mai multe cazuri, are în vedere mai întâiu interesul său propriu, numai în a doua linie interesul economilor.

În Germania încă a ridicat însoțirea băncilor mai mari procentele într'un timp, dar' banca statului odată a sărit în ajutorul celor interesați, reducând dobânzile capitalelor sale, ceea a avut o înfrunțare foarte binefăcătoare asupra publicului interesat.

Ar fi deci tare de dorit, ca și la noi să se întâmple aceasta! Atunci nu ne temem de urcarea procentelor nici chiar la institutele noastre mai mici de credit, deoarece într'un asemenea cas, ele vor putea acorda și pe viitor împrumuturile de până acum.

Ioan Georgeson.

Cântările în școala poporană.

Nu ne indoim, că însemnătatea școlii poporane pentru poporul nostru o cunoaște până și cel mai neprițit om.

Școala noastră poporană, dela început și până astăzi, a stat în așa strinsă legătură cu biserica, încât nici nu ne putem închipui biserica fără școală și școală fără de biserică; de aceea și ținta cea mai de căpetenie a școalei noastre poporane e, propagarea religiozității și moralității la poporul no-

ștru, fără de cari poporul nostru nu va putea subzista ca popor.

Dela începutul școlii cel mai de căpetenie obiect de învățământ a fost religiunea.

Religiunea e legătura cea mai puternică, ce leagă școala de biserică, și numai unite împreună pot contribui mai cu succes la înaintarea neamului nostru în cultură și în bunăstare.

N'am să comparez, ori să constat însemnătatea obiectelor de învățământ din școlile noastre poporane; căci toate împreună contribuiesc la luminarea tinerimei noastre, ci am să constat un adevăr recunoscut de toți fii neamului nostru, că adecă, din toate obiectele de învățământ, cântările bisericesti leagă mai mult pe tinerime de biserică.

Nu numai la poporul nostru, ci și la popoarele mai înaintate în cultură, cântarea încă din timpurile mai vechi a ocupat și ocupă locul de frunte între obiectele de învățământ, și numai după cântare se poate constata înaintarea unui popor în cultură.

Atât simțul religios, cât și simțul național, numai prin cântare s'a susținut și are să se susțină la poporul nostru, și trebuie cultivat încă din frageda copilărie.

Prin cântări adunăm pe școlari și chiar și pe popor în jurul bisericii, stărnind în aceștia simțul național și simțul de iubire către biserică. Prin cântări se poate constata într'un cântător își face datorința.

Mulți părinți au o deosebită plăcere și bucurie, când își aud pruncii cântând în biserică.

Înainte de asta cu vre-o 30 de ani, în multe din școlile noastre poporane, se punea mai mult pond pe cântările noastre naționale și bisericesti, ca astăzi, când avem atâta învățători calificați...

Materialul de învățământ menit a se propune în școlile noastre poporane, atunci nu era fixat sau plănuit după vârsta școlariilor ca astăzi, dar' cântările se propuneau în măsură mai mare ca astăzi.

VESELIA.

Foia glumească a »Foi Poporului«. —

Plânsoarea norodului țigănesc.

De Aurel Delascurta.

La vestea, că o se vie
Țigăneasca 'mpărăție,
S'au sculat de prin sălașe
— Dela vătași și vătașe
Pân' la pruncuții din fașe —
Tot norodul țigănesc,
Și 'ntr'un glas ei hotărăsc:
Să-și facă a lor plânsoare
Dreaptă, ca și sfântu soare,
Și s'o ducă la 'mpăratu
Luminātu și 'Nălțatu!

»Hânălțate hâmpărate!
Slugile tale plecate
Hacuși, când hâmpărăție
Țigăneasca o se hie

Strigă: Devla se te ție!
Mult cerșit-am pe subt soare
Hâncât inima ne doare,
Ba și foame ham răbdat
Și bătăi multe-am mâncat,
Dar' hacum hajuns-am noi
Să ne scăpăm de nevoi!

Ce cerem noi și 'mpărate:
Să ne faci sfântă dreptate!
Ș'apoi să faci rinduială
Și să nu stai la 'ndoială,
Când o hi la păruială,
Ba să stai, tu, tot hîn frunte
Când dușmanu o vrea să 'nfrunte
D'alba noastră de harmie
Din mai d'alba 'mpărăție,
Care-o hi prin noi vestită
Și prin pătrupopi sfințită!

Multe jalbe-am hândrugă
Prea Luminăția Ta!
Dac'am ști, că tu hai face
Dreaptă lege, dreaptă pace;
Ba și'n suflet ce ne zace,

Noi ți-am spune hâmpărate,
Ca și la un dulce frate,
Dac'am ști, că tu nu-i rîde
De fețele noastre hîde,
Că și tu hai fost ca noi,
Și ai suflat, suflat hîn foi!...

Hâmpărate!... fă ca'n țară
Toate legile să piară!
Numa legea țigăneasca
Să crească și să sporească
Și hîn pace să domnească;
Ca să i-se ducă vestea,
Vestea păcii și povestea:
Că de-acum nu ne-or mai bate,
Nu ne-or mai căra la spate
Nevoiași de-i hungurești,
Hie chiar și rumânești!...

Că se vezi... zău, hîmpărate!
Ce lighioane spurcate,
Ne storc dulșele beljug,
Hăpoi ca pe boi ne'njug,
Că harginții nu le-ajung,
Ce li-i plătim biet de noi,

Nam se constat la acest loc importanța cântărilor pentru poporul nostru, căci aceasta o știm cu toții, ci am se constat cu părere de rău, că în multe din școlile noastre populare se pune prea puțin pond pe cântări, — toată cinstea excepțiilor. Și răul acesta în prima linie numai învățătorilor respectivi li se poate atribui, — cari sau din lene, sau că nu-și pricep chemarea, ori apoi din rea voință nu se interesează, se-și facă datoria în direcțiunea aceasta.

Toți acei învățători, cari ori din ce motive nu-și fac datoria în această direcțiune, dovedesc, că nu au dragoste către chemarea lor: își împlinesc adecă numai siliți chemarea lor de luminători ai poporului și aceea numai spre cinste nu le poate servi.

S'a constatat, că mulți învățători la începutul activității lor, promiteau foarte mult; dar' după ce s'au stabilit definitiv, activitatea lor începută cu mare zel s'a redus, asemenea focului de paie. Acestia ori s'au negles pre sine și școala, ori trindăvind fac pe domnișorul leneș, așa că orele de învățământ le sunt o tortură și o scârbă chiar; ear biserica o cercetează numai la zile mari și în loc de a cânta cu școlarii merg la biserică numai pe la sfârșitul slujbei, mai mult numai ca să nu creadă poporul că respectivul nu ar fi numărat între creștini.

La toate alegerile de învățător, nu numai poporul de rînd, ci și inteligența mai bucuros preferesc a alege un învățător cântăreț, fie și cu mai puțină pregătire, — decât pe unul cu pregătire mai bune și nu e cântăreț. Și aceasta nu ca să se poată cânta în crîșmă ori la clacă, — ci în școală și în biserică.

Cântarea e prima recompensă ce o pot da învățătorii poporului, pentru jertfele ce le face pentru școală.

Fie-mi permis a aminti la acest loc, că se află și de acei învățători, cari nu numai că nu-și fac datoria cântând cu școlarii în biserică, ci și ei pe lângă că nu cercetează regulat și cu drag biserică, mai sunt așa de stângaci în tipic și cântările bisericesti, încât tră-

dându-se pe sine de leneși ori nepri-cepuți, tradează tot odată și pe acei profesori, cari din compătimire i-au cinstit cu note din cântări și tipic, pe cari nu le-au meritat.

Și răul acesta provine de acolo, că respectivii învățători n'au atragere, — n'au, după cum am zis dragoste către frumoasa lor chemare.

Dacă un învățătoriu nu are atâta simț de ambițiune, ca să nu se lasă să-l judece cei mai de jos decât el, pentru că nu voiește sau nu-și pricepe chemarea, — apoi ar trebui ca să aibă cel puțin atâta să nu tradeze pe acei profesori, dela cari a înșelat notele, când l-a declarat de apt pentru cariera dascălească.

Nu putem învinovăți pe aceia, cari ar dori și doresc să-și facă datoria ca învățători și nu pot, ci învinovățim pe acei ce pot și nu voiesc.

Dacă cântarea dela începutul școlii și până astăzi a fost primul obiect de învățământ și lucrul cel mai important din sfera de activitate a învățătorilor și dacă cântarea leagă școala și pe popor de biserică, apoi îndoită datoria are fiecare învățător, ca să-și facă datoria în această direcțiune, așa după cum cer interesele noastre naționale; căci numai școala și biserica ne-a păstrat și ne-a cultivat ceea-ce noi avem mai scump: limba și legea noastră strămoșască.

I. B.

Starea agricolă a României.

Foaia »Bursa« din București face următorul raport despre starea sămănăturilor, a roadei etc. din România:

Timpul secetos și în mare parte călduros ce a avut loc în luna Sept., deși prielnic pentru ajungerea la deplină coacere a cucuruzelor și sturugurilor, a împiedicat însă facerea arăturilor și sămănăturilor de toamnă.

Cucuruzele au folosit mult de acest timp, căci s'au uscat bine, mai ales acele sămăntate mai de timpuriu, cari au început a fi culese în mare parte a țării încă din a doua jumătate a lunii.

Roada cucuruzului este cât se poate de mulțumitoare în cantitate și în calitate mai în toată Muntenia, în Dobrogea și în Moldova

de sus. În partea centrală și de jos a Moldovei și în multe localități din districtele R. Sărat și Brăila cucuruzele sunt slabe din cauza prea puținelor ploii sau a secetei din cursul verei.

Treeratul bucatelor a continuat și în această lună și sunt multe părți unde el încă nu s'a sfârșit.

Sfeclele de zahăr și acele de nutreț au început a se recolta din a doua jumătate a lunii; producțiunea lor e cât se poate de bună, afară de unele ținuturi din Moldova de jos, unde din cauza lipsei de ploii ele au rămas cam mici.

Viile sunt slabe din cauză că au fost atacate de peronospora; ele au rod mai mult în podgoriile din Moldova și în parte din acele din Muntenia, unde au fost replantate și bine îngrijite; în restul țării și mai ales în părțile de câmpie n'au deloc struguri, căci s'au uscat și au căzut încă din timpul verei. Culesul lor a început în a doua jumătate a lunii, dând o producțiune mică și un vin de calitate nu tocmai mulțumitoare.

Pășunile și izlazurile au avut iarbă îndestulătoare în partea apuseană a Munteniei, în Moldova de sus și în ținuturile deluroase, unde ploile au fost mai dese; în restul țării însă ele s'au uscat încă din luna precedentă, așa că vitele mai nu găseau ce să pască și începuseră a suferi; după ploile din ultima decadă iarba a început a da din nou și în aceste din urmă părți ale țării. Miriștile au avut însă destulă iarbă și mohoare.

Legumi sunt destule, deși ele au fost atacate de brumele și înghețurile din urmă.

Arăturile și sămănăturile de toamnă au continuat în tot cursul lunii, deși ele au mers foarte greu, deoarece pământul era uscat. În Muntenia și în Dobrogea, unde a plouat mai mult în lunile precedente cât și în cursul acesteia, arăturile sa'u făcut mai cu înlesnire, cu deosebire după ploile din urmă, când parte din sămănturi au și răsărit. Grâul și rapița sămăntate după ploile din August sunt bine înrădăcinate și mult dezvoltate.

În Moldova și în o parte a Munteniei pământul fiind prea uscat, s'au făcut până acum puține arături și sămănturi de toamnă.

După datele adunate de către serviciul statistice generale rezultă, că roada grâului din anul acesta în România este de 40.000.000 hectolitri.

Pe lângă multe nevoi! —
Da tu să faci, hînălțate
Să trimeși horbă pe sate:
C'acum țara-i țigănească
Și nu mai ie hungurească!
Și să zbieri hîn larga lume,
C'o mai răsărit hun nume:
Numele hăl țigănesc!
Nume mare 'mpărătesc,
Care pare-a hi domnesc!
Dela Moise și Aaron,
Dela mândru Faraon,
Că biblia jidovească,
Haia-i slova țigărească
Cu cari halții se fălesc,
Iar' pe noi ne huiduiesc!

Și să spui, Măria Ta,
C'o să-i bată Precesta!
Că mult ne-au nedreptățit,
Chiar pielea ne-au jupuit!
Cine-o mai ride de noi,
Crească-le coarne de boi.
Și prostie ca la oi!

Boturi lungi de elefant,
Și gât de giraf înalt,
Să se facă priculici
Pe trup cu păr de harici!

(Va urma.)

Împăratul șerpilor.

— Poveste de Parteniu Glurgescu. —

Să vă spună badea o mândră poveste, care a fost de demult, dar' acum nu mai este, o 'ntemplantare de poveste din vremurile vechi, ascultați toți și băgați bine în urechi, căci e chiar de când și animalele vorbeau, de când lupul cu mielul înbrătoșându-se dulce să sărutau, când toate vietățile aveau drept a-și alege alor împărat, care apoi în toate de toți bine era ascultat; căci era supunere și dreptatea domnea, așa a fost în vechime, nu ca acum. Cu toate acestea, nici pe acele vremuri nu trăiau toți fără rele gânduri, căci fie care acolo să silea, pe altul de a lui potrivă a nu-l vedea. Așa au fost craii, chiar și dintre împărați, fie aceia cât de drepti, măriți și laudați; nici eu altul însă nu voi mai predica, ci fru-

moasa - 'mi poveste voi înșira, dar' să nu vă fie la nimeni cu supărare, căci povestea e chiar despre al șerpilor împărat mare, cu despre al cerbilor împărat sprinten și vioi, și cu despre tinărul ciobănaș dela iubitele oi, care mergând cu turma pe mândra dumbrăvioară, dobind din fluer, cu gândul la o dalbă fetișoară, care era roabă la al șerpilor împărat; pentru asta ciobănașul mult era supărat, rătăcind prin codrii astfelu îngândurat, iată că dă peste al șerpilor împărat, care ținea sfat cu al cerbilor voevod, zicând fiecare că el are mai mult norod, din sfat între dâșii ceartă să ivi, nimic nu puteau cu binele isprăvi.

Atunci tocmai sosea ciobănașul meu la ei, care vîzîndui face cruce zicînd: „fugi drace și piei.“ Dinșii în loc să fugă către el să îndreaptă, pentru a-le ajuta la alor cumplită faptă, zicînd al cerbilor săltăreț împărat „bine ai venit voinice, la luptă ne-ai aflat. Dacă tu ciobănaș mie'mi vei ajuta, dela al șerpilor împărat capul a-l lua, vei fi pe lume omul cel mai fericit, mai bogat între toți și mai cinstit.“ Iar al șerpilor împărat cu glas duruit îi zice:

Această roadă este cea mai mare din câte s'au obținut până acum în România.

Față cu roada de grâu din anul trecut cea din anul acesta se prezintă cu un spor de 4 milioane hectolitri.

Serate de-ale meseriașilor români.

(Urmare și fine.)

Trecând la viața meseriașilor noștri de pretutindenea, dl Tordășianu aduce vii mulțumite prezidentului »Reuniunii sodalilor români din Cluj«, dlui B. Podoabă și secretarilor ei, dnii Iacob Murășan și I. N. Pop, căroră li-se revine meritul de a avea date din viața meseriașilor noștri din Cluj. Reuniunea sodalilor din Cluj s'a înființat în 1871 la îndemnul dlor Iosif Pop, actual jude de curie în Budapesta, Gavriil Pop, actual canonic în Blaj și Iac. Murășan, învățător în Cluj, cari după esemplul Sibiienilor, au adunat pe cei 33 meseriași, ce se aflau în Cluj, și cu ei au pus temeiul Reuniunii. Merite incontestabile are pentru această Reuniune și neuitatul fost profesor univ. Dr. G. Silași, care timp de 12 ani a condus Reuniunea cu zel și abnegațiune. Dela 1879 Reuniunea a lucrat la așezarea băieților de pe sate la diferite meserii în Cluj. Pe învățăcei i-a îmbrăcat, i-a instruit și i-a ajutat cu bani. Pe terenul instruirii lor are merite învățătorul Iacob Murășan, care în zile de Duminecă le ținea prelegeri din gramatică, comput și cântări, cum și din religie. În statutele Reuniunii e prevăzut, ca să se dea ajutoare și calfelor în caz pe morb etc., lucru, care din lipsa de mijloace încă nu s'a făcut. Membrii Reuniunii li s'au ținut prelegeri la început prin decedatul Dr. Silasi, pe cari le-au continuat actualul prezident Podoabă, patronul ei Dr. A. Isac, secretarul I. Murășan și alții. La 1876 soțiile de meseriași au înzestrat Reuniunea cu un frumos steag. Cu durere se aminteste, că corul Reuniunii, înființat la 1895, dela 1901 a trebuit să fie sistat din cauza neinteresării membrilor. Elevii ajutați de Reuniune, se obligă prin act formal, că ajungând calfe, vor intra în șirul membrilor. Reuniunea la 1901 au dat o producție teatrală, jucând piesa »Ioniță Cătăramă« scrisă de I. Murășanu și tipărită de Reun. Învățăceii ajunși calfe datori sunt a cumpăra câte 1

„Tinare ciobănaș, din fluer doinaș, mândre voinice, dacă tu vei răpune capul la al cerbilor împărat, da-ți voi galbenii cu merța și vei fi cel mai bogat. Tinerele îi zise: „Impărate, eu bucuroș te-aș ajuta. Capul dela al cerbilor împărat a-l lua, Dacă tu da' mi vei ce ai mai drag în casa ta“. Zicând acestea gândul la fetișoară-i era. Al șerpilor împărat în casa lui mai drag avea, pe fetișoara aceea ce de mult roabă o ținea. Pentru a răpune pe al cerbilor împărat, de voie de nevoie cuvântul și-a dat — Legând numai, ca încă trei lucruri să îndeplinească, ca apoi luând fetița fericit să trăiască. Ciobanul îndată cu băta și alui topor, repune capul la împăratul cerbilor.

Impăratul de șerpe și cu mândrul ciobănel, mergând la palatu-i zice către el: „Lucrul întâiu voinice ce ai să l' isprăvești, pe deminează stogu'mi cel mare să l' inblătești, ne atingându-te de densusul și făr' a-l strica, pe mâne pâne caldă din el vreau a mânca. Ciobănașul tiner însuși nu se spăria, având un bătrân, moș la el dusu'sa. Și spuindu-i lucrul ce are a face, pe deminează, căci de nu, de el e pace. Moș bătrân ca vremea cea de demult, lume multă văzând, multe a știut.

(Va urma)

exemplar din această piesă potrivită pentru diletanți. Pașii făcuți de Reuniune de a înființa o »Reuniune rom. de înmormântare« n'au dus la scop, cu toate, că pentru realizare a fost angajat dl adv. Dr. A. Frâncu de acolo. În Cluj acum se găsesc 45 măestri, 35 sodali și 77 învățăcei, va să zică 157 meseriași de ai noștri. Reprezentată prin meseriași de-ai noștri e în Cluj pantofăria, măsuritul, croitoria, cismăritul, bărdășitul, tipografia, franzelăritul, făurăria, lemnăritul, zidăritul, rotăritul, brutăritul, vâpsitoria, jocăria, lăcătușeria, frizeria etc.

Intrați în însași ședința literară, sodalul pantofar Iosif Bâldea a produs mult haz cu bucată »Amestecul de limbi în târgul Mediașului« de G. Marian; »Ruga mamei« poezie de O. Goga, a fost predată cu pricepere și sentiment prin dșoara Paraschiva Iliu; frumos a predat sod. pantof. Ioan Miga poezia »Dela noi« de Goga; Ioan Oancea, sod. pantof. a plăcut cu poezia »Bătrânii«; dșoara Eugenia Roman, ne-a delectat cu mai multe cântări și ne-a captivat cu vocea dulce și simpatică; dl Vasile Dumitru, a plăcut în predarea »Unui dușman« de Vlahuță; Laur. Boldor, sod. măsur, cu »Păgânul și creștinul« de Sihleanu, a dat din nou frumoase dovezi de interesul cel poartă Reuniunii; dl I. Miga cu »Oltul« de Goga au fost ultimul debutant și bun debutant.

Dl Duca, cetind procesele verbale, ne-a dat sama despre lucrările comitetului în luna Sept. La fine s'au împărțit 12 broșuri și 2 călindare perpetue, vândute cu preț redus de destoinicul măestru compactor dl Petru Ilieș.

Dl Tordășianu mulțamește încă odată de prețiosul dar de nuntă și de momentele sârbătorești, petrecute în mijlocul meseriașilor și invită la ședința din Oct. »Sărbătoritul«

FELURIMI.

Numele de botez în zicătorile noastre. Sunt câteva nume de botez cari se întrebuintează în mod tipic în zicătorile, anecdotele și în basmele noastre.

Un scriitor care a studiat treaba aceasta, a însemnat următoarele observațiuni:

Tânase însemnează prost: exemplul: Nu fii Tânase.

Ion înseamnă naiv: ex: A vorbit și nea Ion, că și el e om.

Marica înseamnă femeie care se amestecă în vorbă fără rost; ex.: Tronc, Marico!

Istrate e omul care nu poate sau nu vrea să înțeleagă ce-i spui; ex: Bună ziua, nea Istrate!

Stan este omul trecut prin multe nevoi; ex: Stan pățitul.

Neaga e femeie cicălitoare: ex: Neaga rea.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Șard.

(Urmare și fine.)

Ioan Dobrea 25 c. Maței Maer 10 c. Ilie Dobua și Emilian Bărdaș toți din Zoltan. Nicolae Colceri și Ilie Barabaș din Jacu-Roman, Nicolae Maer, Nicolae Kiis, Cef Nicolae, Ioan Sas, Isidor Gligor și Avram Teacă fiecare câte 25 c. Tomii Maer 50 c. toți din Ernea-Săsască.

Dumitru Holom 25 c. Nicolae Holom 20 c. Gherasim Holom 20 c. Dumitru Holom

25 c. Nicolae Holom 25 c. Bogdan Trilor 20 c. Dărăban Nicolae 15 c. Nicolae Lazăr 25 c. Ioan Popa 20 c. Zaharia Șerban 10 c. Ioan Beeuș 15 c. Ioan Șerban 25 c. Nicolae Beeuș 25 c. toți din Lepindea.

Adam Bokan și soția Sânzuiana Bokar câte 50 c. Mika Băișan și Simion Cristea câte 10 c. Vasile Scărncei 25 c. din Ștena, Mihailă Fleșari și soția Ana Fleșari câte 50 c. din Apold, Michailă Trintee 25 c. Michailă Vanci 25 c. Ilie Crișan 1 dolar. Ilie Suci, Mihailă Tăfrea și George Șenchea câte 25 c. toți din Boiu-mare.

Dionise Dița 15 c. Ioan Bodogăian 25 c. Zacharia Bodogăian 10 c. Ioan Pavel, George Homorozan și G. Zahiu și Domnica H. Dița câte 15 c. I. Bârsan 25 c. G. Dița 10 c. D. Bian 25 c. Ioan Stanciu 25 c. George Drăgici, Zacharia Dița, Ioan Mihailă, George Stanciu, Ioan Drăgici și George Mihailă câte 10 c. Zacharia Pavel 15 c. și Zacharie Băișan 10 c. toți din Feleagu Unguresc.

Ioan Baci 15 c. George Baci 15 c. Crăciun Suci 25 c. din Archita, Eugeniu Vamox 25 c. Dionise Gaba 10 c. Nicolae Dămian 25 c. din Giacăș, Nicolae Danciu 10 c. Ioan Samoila Borcoman 25 c. din Cohalm, Nicolae Morari 10 c. din Gicaș, Ioan Fetceian 25 c. Nicolae Laorinț 15 c. din Ibaștalău, Ștefan Urdea 50 c. Cuman Andrei 25 c. din Feld Șorban, Ioan Pampu 25 c. Scorei, Pavel Pavel 25 c. Besing-Bac, Zosim Dan 25 c. Filon Lăpădat 10 c. Achim Dan 10 c. Zosim Popa 15 c. Todosiă Săcădat 10 c. Nicolae Bleahu 20 c. și Toader Șerban 20 c. din Alma Derzsi Domokos 25 c. Sidiirias, Ioan Banciu 25 c. Fofeldea, Isailă Petrii și soția Ana Petrii, Vasiliă Suci, Vunvulea Floarea, Iliă Petrii și soția Saveta Petrii și Patriche Petrii câte 25 c. Mihailă Ciuca 10 c. Iclânzălu-mic, Ioan Tâmpian 25 c. Daia Românească.

Pentru răposași următorii: Nicolae Lăpădat și fiul Nicolae Lăpădat din Șard, Nicolae Coman și soția Maria Comaniciu și Szoly Istvan, câte 25 cenți.

Terminată în 13 Martie 1906 în munții Indiana (Nord-America) prin Vasile și Marina Coman.

Ioan Dan,
par. gr.-or.

„Foaia Poporului“ — foaie politică.

Nou abonament la „Foaia Poporului“.

În 10 Octobrie c. s'a deschis dieta și deputații noștri vor lua parte la discuții.

„Foaia Poporului“ va aduce vorbirile și luptele lor politice, și mersul politicii la noi.

Ca doritorilor de cetire să putem înlesni abonarea „Foi Poporului“, deschidem ca de obicei și cu 1 Octomvrie a. c. un nou abonament la „Foaia Poporului“.

Abonamentul e de două feluri, anume:

1. Se poate abona „Foaia Poporului“ pe o jumătate de an, din 1 Oct. până în Aprilie.

Prețul acestui abonament e 2 cor. 20 fl.

2. Se poate abona foaia pe 3 luni, din 1 Oct. până în 31 Dec. a. c.

Prețul acestui abonament e 1 cor. și 10 bani.

Atragem luarea aminte a cetitorilor și în deosebi a iubitorilor nostri țărani asupra „Foi Poporului“, care e făcută anume pentru ei și este cât se poate de ieftină.

Abonații primesc la sfintele sărbători ale Crăciunului un frumos dar de Crăciun, trebuincios în fiecare casă.

Cu acest prilej facem luători aminte pe iubitorii nostri cetitori și asupra »Bibliotecii Foi Poporului«, făcută anume pentru popor. Au apărut până acuma 8 broșuri, fiecare costă 20 bani. Toate opt 1 cor. 60 bani și porto 10 bani. Banii se pot trimite de odată cu abonamentul la foate.

Asemenea se poate trimite și prețul la »Călimdarul Poporului« pe 1907, care a apărut, cu cuprins bogat și ilustrații frumoase.

Prețul unui exemplar 40 bani și 5 bani. porto.

NOUȚĂȚI.

La Roma. Escelența Sa Metropolitul din Blaj, Dr. Victor Mihalyi a plecat — după cum vestește »Unirea« — la Roma, ca să viziteze mormintele apostolilor și să raporteze Papei despre starea arhidiecezei în cei 5 ani din urmă.

Metropolitul stă câteva săptămâni în Roma.

Români Macedoneni în America. În America nordică sunt și Români macedoneni mulți. Ei au două societăți de ajutorare: »Lupoaița« pentru toți, și »Speranța« numai pentru cei din comuna Pleasca și alte două comune din împrejurime.

»Apărarea Națională«. Cu acest nume a apărut la Cernăuț o nouă foaie, cu program național independent. Scopul e, consolidarea tuturor Românilor bucovineni sub un drapel național, va apăra interesele tuturor Românilor bucovineni, nu stă în serviciul nici unui partid politic, nu e patronată de nime și nu primește subvenție de la nime. Apare de 3 ori pe săptămână. Abonamentul anual 24 cor.

Esirea primului număr a cauzat mare bucurie în sinul Românilor Bucovineri.

Jertfele unui taur. Săptămâna trecută a scăpat din un circ din Madrid un taur, care a cauzat mari nenorociri. Taurul a călcat în picioare pe uliță pe un hornar, apoi a luat în coarne pe o femeie, în urmă a intrat în o grădină botanică, unde a rănit mai mulți păzitori. De aici a ieșit izrăș în ulițe și a răsturnat un car, apoi a rănit mai mulți oameni, până ce în sfârșit a fost pușcat de poliști.

Osândit pentru duel. Cetitorii nostri își vor aduce aminte, că anul trecut prin Maiu baronul Keglevich a fost ucis în duel de deputatul Hencz. În Nr. 22 din anul trecut am și adus chipul, cum Keglevich cade strâpuns de sabie. Cauza duelului a fost o vătămare împrumutată în dietă. Keglevich i-a zis lui Hencz măgar, iar acesta i-a strigat, că e o vită cu coarne.

În cauza aceasta s'a ținut săptămâna trecută judecata în Budapesta și Hencz a fost osândit la o jumătate de an temniță de stat.

Fișpan în comitatul Caraș-Severin a fost numit Carol Fialca, fost până aci vi-caspan în același comitat.

Țarul în Finlanda. Cum știm, Țarul s'a întors de curând din Finlanda, unde a petrecut cu familia sa trei săptămâni. În acest

timp Țarul s'a ocupat foarte puțin cu politica și timpul și l-a petrecut cu vânatul. Se spune, că Țarul e foarte bun țințas. În timpul vânatului Țarul a fost grijit bine de gardiști, cari erau ascunși prin păduri, fără să știe de ei Țarul. Numai rar se întâmpla să se întâlnească cu câte unul și întâlniri de aceste îl întristau, căci își aducea aminte de starea lui de sub pază din palatele capitalei. În timpul, cât a stat Țarul în Finlanda a dat mulți bani bisericilor, școalelor și săracilor.

Călătorie cu preț redus. Invțătorii și profesorii dela școalele confesionale au obținut favorul de a călători cu preț de jumătate pe căile ferate ungare.

Alegerea din Blehș-Ciaba. Am scris, că mandatul deputatului țărănesc din Bichiș-Ciaba, Achim, a fost nimicit. Acum se face alegere de alt deputat. Partidul democrat a candidat pe Dr. Pető, care însoțit de Vázsonyi, capul partidului democrat, a sosit în B. Ciaba să-și fie vorbirea de program. La sosită l-a felicitat Achim și mulțimea i-a făcut ovații. A vorbit și Vázsonyi și în vorbirea sa a tăbărit aspru asupra partidului »domnesc« din Bichiș-Ciaba.

Fluidul de restituție al lui Kwizda pentru cal. Cine vrea ca să păstreze curate vinele cailor sei, la folosire încordată, acelaia este a îi să recomanda folosirea fluidului de restituție al lui Francisc Ioan Kwizda din Kornenburg. După fiecare folosire să frecăm, după ce am frecat bine cu paie vinele, picioarele calului de la genunchi până la copită cu acest fluid de restituție și apoi să le bandajăm ușor; acesta este un mijloc simplu și totuș de mare efect, ca să păstrăm vinele proaspete și încordate și să înconjurăm formarea de pocă. Astfel fluidul c. r. priv. de restituțiune pentru cai să nu lipsească din nici un grajd bine îngrijit.

Adunarea fondurilor din Năsăud s'a ținut — după cum scrie »Rev. Bistr.« — în 4 Oct., în aula dela gimnaziu, fiind cercetată bineșor. Discuțiile au fost animate. Casele cele nouă clădite ca cuartire profesionale se vor întrebuința conform menirii și nu se vor da în arândă, după cum cereau unii. Ar fi însă de dorit, ca nici profesorii cari le vor avea de locuințe să nu le dea în arândă. Didactul din anul școlar viitor începând se va urma la încă odată câte, căci altcun fundul școlar nu-și poate acoperi cheltuielile. Au mai fost create și alte izvoare noue de venit de mai puțină însemnătate.

Școalele de stat. Ministrul de culte Apponyi a ridicat în budgetul său poziția școalelor populare cu sume considerabile. Scopul ministrului e să întemeieze școale de stat cât se poate de multe, încă în anul acesta, în special pe teritoriul locuit de naționalități și acolo unde se simte lipsa pentru întărirea poporului maghiar. Deocamdată sunt luate în vedere comitatele Ciănad, Bichiș, câteva din Ardeal și din nordul Ungariei, în Slovăcime. Așa scriu foile maghiare.

Goană după nevastă. Nevasta generalului rus Nesacoff a fugit de câteva săptămâni dela bărbatul seu cu un căpitan. Fugarii și-au luat calea spre America și bărbatul după ei. Când a sosit acesta în Newyork a aflat, că fugarii au plecat îndărăpt spre Europa. Nesacoff și-a scos numai decât bilet pe un vapor și a plecat și el. În Europa îi urmărește preste tot locul, cu revolverul în mână, gata a-i pușca îndată-ce îi va afla, dar până acum nu i-a aflat. Să zice, că mai în urmă fugarii au fost vezuți în Anglia; ei sunt obosiți de fugă, cu atât mai mult, că Nesacoff a angajat acum și spioni, cari îi urmăresc.

O nouă boală de ochi. Profesorul de medicină Schuster din Berlin a descoperit o nouă boală de ochi, căreia îi dă numele de »orbă de cuvinte«, care este înrudită cu așa numita »orbă de coloric«.

Un negustor rus de blănuri este bolnavul care suferă de această nouă boală. Acesta

într'o bună dimineață s'a pomenit că nu mai știe să cetiască, nu mai știe să facă deosebire între litere. Înțelege tot, răspunde curat la toate întrebările, nu e prost, dar' de cetit nu știe nici decum. Numerele le cunoaște bine, dar literele nu. Este interesant că știe scrie corect și plăcut, dar' apoi nu poate ceti nici scrisoarea sa proprie. Care e cauza acestei boale, nu se știe. Ochii îi sunt limpezi, sănătoși, gândirea e corectă, e om în toată firea, dar' a uitat cetirea, fără însă să uite scrierea.

Ninsoare la Brașov. »Gazeta Trans.« scrie, că Miercuri în 9 Oct. n. a început să ningă în Brașov și a continuat a ninge toată noaptea. Tâmpa a fost acoperită de un strat alb, tot așa și acoperișele caselor. Zăpada a făcut mari stricăciuni prin grădini, rupând numeroase crengi.

Convocări. Despărțământul »Făgăraș« al Reuniunii inv. din Arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, conform §-lui 21 din statute, își va ținea adunarea de toamnă, Duminecă la 4 Noemvre st. n. a. c. în comuna Herseni, la care avem onoare a invita P. T. membrii și toți binevoitorii școlaii.

Din Program amintim: Azistare la prelegerea practică din geografie cu elevii școlaii locale prin inv. George Fetu. — Alegerea comisiunilor pentru apretierea prelegerii practice și a dizertațiunii, precum și pentru încassarea taxelor. — Dizertatie economică prelucrată de inv. Ilie Faroga. — Raportul delegațiilor dela adunarea Reuniunii. Raportul comisiunilor esmise etc. Octavian Popp, președinte. Ioan Cocșiu, secretar.

— Despărțământul Reghinului, apartenător reuniunii invțătorior gr.-cath. din Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș, în înțelesul statutelor sale și conform concludului luat în adunarea precedentă, își va ținea: adunarea generală de toamnă la 30 Octomvre st. n. a. c. în Reghinul săsesc, la care onorații domni preoți, ca directori școlastici, spectații membrii fondatori, ordinari și ajutători, precum și toți aceia cărora le zace la inimă cauza învțăământului elementar, prin aceasta cu toată onoarea sunt invitați.

Din Program amintim: Esmiterea comisiunilor: a.) pentru critica prelegerii practice, b.) pentru apretierea disertățiilor cetite în adunarea prezentă, c.) a acelei pentru constatarea membrilor prezenți, culegerea tacselor și înscrierea de membri noi și d.) pentru critica edificului și a recuisitelor școlastice. Ascultarea prelegerii practice: »Conceptul frângerei decimale«, cu elevii din despărțământul al IV-lea, și al V-lea de invțătoriu Georgiu Maior. Ioan Popp invțătoriu în Sânmihaiu și Romul Catarig invțătoriu în Gurgiu vor diserta câte o temă liberă. Comisiunile de sub punctul 2' și fac raportul. etc. Georgiu Maior, președinte. Michail Pașcu, notariu.

Sf. Sinod al bisericii autocefale din România s'a întrunit în sesiunea ordinară de toamnă Duminecă în 1/14 Octomvrie în București.

»LucașfăruI«. Am amintit, că frumoasa și valoroasa revistă beletristică »LucașfăruI« apare de aci înainte în Sibiu. Redacția se află în strada Schewiss Nr. 2 unde sunt a se adresa scrisorile, abonamentele etc.

Cartea engleză: Românul amerloan, atât de trebuinciosă celor ce sunt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazăr. Prețul 1 cor., și 10 bani porto, se poate procura la administrațiunea »Foi Poporului«.

1907. Cumpărați »Călinarul Poporului« pe 1907, care a apărut. Vezi avizul de pe pag. 2 a nrului de azi.

Cununie. Duminecă în 14 l. c. a fost cununia poetului nostru Octavian Goga, secret. »Asociațiunii«, cu d-ra Hortensia Cosma, fiind naș cunoscutul poet și scriitor Alexandru Vlăduț din București, cu doamna. Actul cununiei l-a săvârșit asesorul Dr. Miron E. Cristea, fiind în urmă o frumoasă și pătrunzătoare vorbire. La cununie a fost de față o mare mulțime de public, care a umplut biserica catedrală.

Sfințire de biserică. Actul sfințirii bisericei gr.-or. din Sălciua de sus, din nou edificată, va avea loc, Duminecă în 8 (21) Octomvrie a. c. cu începere dela 8^{1/2} oare dimineața, sub conducerea P. Onor. Domn Dr. Miron E. Cristea, asesor cons. ca delegat al Escelenței sale înalt preasfințitului Archiepiscop Ioan. Actului sfințirii va urma la 1 p. m. banchet și la 5 oare p. m. concert urmat de petrecere cu joc. Aranjându-se atât banchetul, cât și concertul în favorul bisericeii, se primesc cu mulțămintă suprasolvirile și se vor cuita publice.

Expoziția de copii din Apoldul rom. aranjată de Reun. agricolă din com. Sibiu, în 1/14 Oct. c. a reușit foarte bine. La expoziție s'au prezentat la 400 copii și un public mare. Raport va urma.

Despărțământul Seliște al »Asociațiunii«. Comitetul despărțământului Seliște al »Asociațiunii« convoacă prin aceasta adunarea cercuală ordinară pe Duminecă, în 4 Noemvrie n. c. în Aciliu, la care se invită toți membrii și toți cei ce se interesează de afacerile culturale ale poporului român.

Din program amintim: Prezentarea raportului general. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea cassei și încasarea tacselor dela membrii noi. Dizertația: »Inimiciei viței de vie și mijloacele de apărare contra acestora«, de I. Chirca. Stabilirea bugetului pro 1906 etc. Pentru comitet: Dr. Stroia, direct. desp. P. Giura, secretar.

Societatea de lectură »Isan Popasu« o tinerimei studioase de-la Institutul teologic-pedagogic din Caransebeș s'a constituit în în sesiunea s'a din 17 Septemvrie 1906 st. v. sub presiunea D-lui profesor Iosif Bălan, în modul următor:

Președinte: Iosif Bălan profesor; Vicepreședinte: Nicolae Popovici teol. c. III; Notar I: Aureliu Simu teol. c. III; Notar II: Aureliu Bălan ped. c. IV; Bibliotecar: Vicențiu Ciorogariu teol. II. V-bibliotecar: Spasie Crăstea ped. c. III. Cassar: Iosif Caragia teol. c. II; Controlor: Ioan Stefan ped. c. IV;

Membrii în comitet: Virgil Musta teol. c. III; Petru Vuc teol. c. III; Antoniu Atnagia teol. c. II; Coriolan Popovici teol. c. II; Aureliu Balea teol. c. I; Iuliu Ionescu teol. c. I; Alexandru Florei ped. c. IV. Emil Nistor ped. c. III; Nicolae Vasile ped. c. II; Ioan Șărângheu ped. c. I;

Din America. Din Indiana-Harbor ni se scrie următoarea tristă întâmplare:

O nenorocire s'a întâmplat aici la noi în Indiana-Harbor în ziua de 17 Septembrie dela orele 6 seara. Întâlnindu-se într-o stradă dl Alexandru D. Urdea din Sighispara cu Ioan Lăpădatu, Urdea l-a întrebat cum-ști-mă? Lăpădat ar fi răspuns că da. Atunci Urdea i-ar fi dat un pumn în pept lui Lăpădat, iar acesta a scos revolverul și a tras un glonț în Urdea și l-a nimerit așa de rău, încât și-a dat sufletul în 19 Septemvrie dela orele 8 seara în spital. În mormântărea i-a fost în 21 septemvrie, fiind preot înmormântător dl Moise Balea. Ioan Lăpădatu de loc din comuna Hundori, căsătorit în Cornățel, își așteaptă judecata la tribunalul din Hemond în luna viitoare. Mată ce face vechea țușmănie.

»Frățietatea,« noua bancă pe acții din Sadu ține Joi în 1 Nov. n. c. o adunare generală extraordinară pentru stabilirea taxei în favorul fondului de rezervă pentru transcrierea fiecărei acții și stabilirea textului maghiar a prospectului și convocătorului adunării gener. constituante.

Teatru german în Sibiu. Trupa dlui Leo Bauer își începe reprezentațiile Marți în 23 l. c. cu puteri escelente și cu repertoriu bogat.

Societatea »A. Șaguna.« — Societatea de lectură »Andrei Șaguna« a teologilor și pedagogilor din Sibiu s'a constituit pe anul școlar 1906/7 în sesiunea ținută la 3/16 Sept. 1906 sub presiunea P. C. Sale d-lui Dr. Eusebiu R. Roșca director seminarial, protosinghel în modul următor: Președinte: Dr. Aurel Crăciunescu prof. sem., Vicepreședinte: Vasile Paltineanu, cl. a. III. Archivar: Oct. Costea, cl. a. III. Notar: Pavel Borzea, cl. a. I. Cassar. Iosif Tătulea, cl. a. II, Controlor: Pant. Bratu, cl. a. I. Bibliotecar: Iosif Mircea, cl. a. II. Vicebibliotecar: Nic. Enciu, ped. a. I. Redactor: Petru Roșca cl. a. III. Econom: G. Lincu ped. a. III. Membrii în comisiunea literară: Tr. Achim, cl. a. III. Șt. Hărăgușiu, cl. a. III. Petru Debu, cl. a. II. Ioan Ludu cl. a. II. Tr. Cibian, cl. a. I. Ioan Dandea, cl. a. I. N. Bembea ped. a. III. Ioan Căborean ped. a. III. Ioan Hașcu ped. a. II.

Fete la aparență bătrâne capătă culoare vioaie, dacă se îngrijesc cu laptele de crastaveți al farmacistului Balassa, veritabil englez, de renume universal și total nesticăcios. Acest cosmetic fără păreche, după folosință de câteva zile depărtează creștele, zgrăbunțele, bubițele, pistruii, petele de ficat și ori ce boală de piele și li dă vioiciune, fineț și frumseț. Sticla 2 cor. Se capătă în fiecare farmacie. Pe postă se trimite prin farmacia Cornel Balassa, Budapesta — Erzsébetfalva. Se ne ferim de imitații fără valoare. Se poate căpăta în Sibiu la farmacia I. C. Molnar. Depozit de vânzare și expediție Cornel Balassa în Budapesta, strada Andrassy 47. 52 2—2

Numeroase cazuri de otrăvire se nasc din constipație. Fiecare persoană, care suferă de scaun neregulat, vèrtos, adună în intestine necurătenii, cari conștau din resturi de nutrement semi-putrede și cari corump și discompun sângele. În apa minerală amară »Franz Iosif« este dat omenimii un product natural de lacsat, care se poate numi un mijloc ideal de lacsare, căci se poate lua an de an, fără să-și pearză efectul și fără a îngreui stomacul și intestinele.

Scrisori nenumărate de recunoștință, între cari de la cei mai escelenți medici, documentează acest adevăr.

Se se ceară deci în farmacii, drogherii și neguțătorii de ape minerale espres »Apă amară Franz Iosif«.

Setea nenaturală, acrima incoadă în stomac și adeseori diarea sunt urmări ale gustării cafelei de boane, nu-s așa în general cuoscute, ca efectul stricăcios al aceleia asupra întregului nostru sistem nerval. Deci pentru-ce se luăm asupra-ne aceste urmări, cari formează o mare daună pentru sănătatea noastră și pot duce durere până la apoplexie, adese-ori atât de neașteptată, pe când acele prin o mică schimbare în pregătire se pot de tot încuraja! Se amestecăm cafeaua de boane, dacă nu voim să abizem de tot de ea, pe jumătate cu cafeaua malt-Kneipp a lui Kathreiner și astfel avem o cafea aromatică, gustoasă și priincioasă sănătății. O experiența deja de cincisprezece ani și primirea cu plăcere tot mai mare a cafelei malt-Kneipp lua Kathreiner a probat o splendid. Pentru băiați însă, bolnavi și slabi, cărora medicii le interzic cafeaua de boane iritantă, se recomandă folosirea cafelei malt-Kneipp a lui Kathreiner fără nici un adaos, fiind-că ea în urma gustului său propriu de cafea de boane ne priște bine și pe lângă aceasta e nutritivă și produce sânge.

Ce este mai fără rezon

și mai mult de condamnat, decât a se simți bolnăvicios, fără a face ceva contra acesteia, dacă și cea mai mică lucrare ne pare ostenticioasă și omul începe a-și perde ori ce curagiu de viață. Aci este Emulsiunea lui Scott din ulei medic. de pește și hypophosfiți de calciu și natron, una din cele mai bune și mai sigure mijloace, a întări sistemul corporal și nerval și a-l renvia. Emulsiunea lui Scott cuprinde părți de compunere numai de cea mai bună calitate, este un mijloc nutritiv tehnic și aduce repede curagiu nou și nouă putere de viață.

Pentru veritabila emulsiune a lui Scott garantează semnul adaus aici, un pescar care duce pe spate o știucă mare.

Cu provocare la aceasta foaie, trimițând înainte 75 fil. în marce postale, servește cu sticlă de model

Dr. BUDAI EMIL, »Stadtapotheke« Budapesta IV. Váci-utca 34/50.

Prețul sticlei originale coroane 2.50. Se capătă în toate farmaciile. 24 1—2

Să poate căpăta în tot locul

Kalodont

68 32—42 a lui Sarg

cremă de dinți neincunjurat de lipsă, păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

I. D. în Braș. S'au împărțit.
C. Ch. B. în Câmp. Noi am trimis-o de aici în 8 Oct. c. Ți-a fi luat-o cineva dela poștă.
G. P. în Cap măn. Fiți cu răbdare, că se vor publica. — Cartea engleză am trimis o. — Pentru pas cu adevărul dela comună la vicșpan.
L. C. în Câmp. Aici se o legi te costă prez mult porto incoace și încolo. Caută în orașul cel mai apropiat un legător de cărți.
Ab Nr. 2535. Vor veni numai să avem loc. Puțină răbdare.
Agărbiclu. Ți-am retrimis articolul cu srisoare.
N. I. în Dr. Mari mulțumite. Va veni, dar' numai începând cu nrul procsim.
La mai mulți învêș. Vor urma toate pe rând, căci părerile trebuie știute de toți, iar' lupta o vom duce-o până la izbândă.
Cor. Andr. în Cîstelu. Mulțumite. Călinarul s'a trimis.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografiei« Henric Maltzer

Grija femeii este pentru binele familiei!

Kathreiner cafea de maltă Kneipp

prin modul de producere a lui Kathreiner este gustoasă, ajută sănătății și e lefină, oare deci cele mai neprețuite avantajii pentru ori-care economie casnică!

La cumpărare să se accentueze asupra numelui Kathreiner și să se ceară numai pachete originale cu marca de scutite preotul Kneipp.

97 5-5

Acordarea de clavire și reparaturi.

Ludovic Etter

Sibiu, strada Urezului 6.

Cunoștințele mele muzicale, cum și tehnice de mai mulți ani, pe cari mi-le-am însușit în fabricile de clavire din Viena, asemenea și o praxă estinsă mă îndreptătesc a asigura, că voi corespunde tuturor cerințelor onoratei clientele.

Fiindcă eu fac călătorii din timp în timp în cele mai multe locuri din comitatele Transilvaniei, așa rog pe onor. intereseți eventualele însărcinări resp. înștiințări a mi-le comunica sub adresa de mai sus, ca ocazional să merg pe acolo și să pot face serviciul.

Mijlocire de procurare de instrumente nouă din primele fabrici din țară și străinătate.

172 6-6

RECLAMA

permanentă, cu scop și practică este sufletul, factorul dător de viață pentru ori-ce fabrică, întreprindere comercială, industrială și de negoț. Cum, unde și când se poate insera mai cu efect, mai bine și mai ieftin se poate afla în

Eспедиția de anunțuri

Iuliu Leopold

Budăpesta, VII., Erzsébet-körút 54,

unde se mijlocește cu conștiințiositate, punctualitate și ieftin publicarea inseratelor și reclamelor în toate foile și călindarele din Budăpesta, provincă și străinătate. Planuri și prelim. de spese gratis.

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment. Capsici comp.,
substituire pentru**Anker-Pain-Expeller**

este un mijloc de casă de mult probat, care se folosește mai mult de trezeci și șapte de ani ca ungere sigură la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din pricina imitațiilor de mai puțină valoare, la cumpărare se fim precauți și să primim numai sticle originale în șarule cu marca de scutire Anker și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fil. C. 1.40 și C. 2 — se caștă în toate farmaciile; dep. princ. la Iosif Török, farm. în Budăpesta.

Farmacia lui Dr. Richter la

„Leul de aur“ în Praga

Strada Elisabeth Nr. 5 nou

Epediție zilnică.

214 5-40

Salon de pălării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etagiul I.

Deposit și confecționare de pălării de modă de cele mai elegante și articli de modă de toate prețurile, și modele originale vieneze și pariziene. 118 14-52

Invățăcel de prăvălie.

Să primește imediat un invățăcel în prăvălia subscriului, să fie din casă bună și să se fi absolvat 1-2 clase gimnasiale.

236 1-2

Ioan D. Bărsan
Szelistye (com. Sibiu)**Norocul lui Török
este vecinic.****Neîntrecut**

o norocul, care favorizează colecția noastră principală. Deja am plătit encraților noștri cumpărători în timp scurt mai mult de

27 milioane coroane de câștiguri

între aceste cele mai mari câștiguri, anume:

de 2-ori marele premiu de

600.000 coroane

câștigul cel mai mare de

400.000 coroane

cum și câștiguri 5 à cor. 100.000, 3 à 90.000, 3 à 80.000, 3 à 70.000, 4 à 60.000, mai multe à 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 și afară de aceste încă alte multe câștiguri mari à 10.000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500 cor. etc.

Recomandăm deci a participa la loteria de clasă, cea mai bogată în șanse de câștig în lumea întreagă și a comanda la noi un los de noroc. — În viitoarea, a 19-a, loterie de clase se vor trage din

125.000 losuri cu 62.500

de câștiguri de bani și anume în total în suma enormă de

16 milioane 457.000 coroane.

Cel mai mare câștig ev. 1.000.000 coroane. Special 1 premiu cu 600.000, 1 câștig à 400.000. 1 à 200.000, 2 à 100.000, 2 à 90.000, 2 à 80.000, 2 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 3 à 40.000, 3 à 30.000, 6 à 25.000, 9 à 20.000, 13 à 15.000, 44 à 10.000 și încă multe altele.

Plătirea conform planului a losului original de clasă I. este:

Pentru $\frac{1}{8}$ los original fl. — 75 san Cor. 1.50, pentru $\frac{1}{4}$ los original fl. 1.50 san Cor. 3.—» $\frac{1}{2}$ » » » 3.— » » 6. » $\frac{1}{1}$ » » » 6.— » » 12.—

și aceste se vor espeda cu rambursă sau după trimiterea înainte a banilor. Planuri oficioase gratis. Comande la losurile de mai sus rugăm a ni-se trimite cu deplină încredere până în

28 Octomvrie a. c.

fiindcă numerii noștri de noroc trec iute.

234 1-5

A. TÖRÖK & Co.

Casă de schimb soc. pe acții,

cea mai mare neguțătorie de loterie de clasă a Ungariei
Budăpesta, Despărțământul de loterie de clasă a colecției noastre principale.

Centrală: Servitenplatz 3/a.

I. Filială: Theresienring 46/a.

II. Filială: Waitznerring 4/a.

III. Filială: Museumring 11/a.

Adresa telegrafică: Törökék, Budăpest.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregeți nime într-o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană, pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare se pună marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere espresă se retrimite.

Un astfel de lecuitor și curățător e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, boala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consul: ațiunile le dă însuși Dr. Palócz de la 10 ore a. m. până la 6 ore seara (Duminică până la 12 ore la amezzi).

Adresa: **Dr. PALÓCZ**, medic specialist de spital: Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 34 34—

Econoamă.

Să caută o femeie sau o fată, care se pricepe la economia casei și îngrijirea culinei (bucătărie), la un văduv cu doi copii, cu prima Nov. st. n. c.

Să recere pe lângă limba română, să cunoască și limba germană.

Ofertele în scris se se trimită la redacțiunea acestei foi. 233 1—2

Fără îndoială cele mai bune și
mai ieftine

lumini de ceară

în toate mărimile, albe și cu flori, atât
en gros cât și en detail se pot căpeta la

Gustav Meltzer

fabrică de lumini și săpun
strada Gușteriței 25.

Filială Meltzer, Piața mică.
Parfumeria Meltzer,
strada Cisnădiei.

220 3—

„CĂLINDARUL POPORULUI“.

A apărut:

„Călimdarul Poporului“ pe 1907.

Cel mai bun și mai ieftin călimdar românesc, cu cuprins bogat și felurit, pregătit anume pentru trebuințele oamenilor dela țară. Afară de partea calendaristică, cuprinde povești, poezii, anecdotă și glume, artiellii economiei, etc. etc. și neîntrecutul:

Răvașul nostru

toate întâmplările mai însemnate de preste an, dela noi și din străinătate.

Călimdarul e împodobit cu

multe ilustrațiuni alese

între cari amintim portretele regelui și reginei României, al metropoliților Șaguna și Meșianu, a dep. Dr. T. Mihali, a poetului Goga etc.

Prețul 40 fileri și porto 5 fileri.

Să afle de vânzare la librăria „Foi Poporului“ și la toate librăriile.

Eftin de minune!

500 buoați ou fl. 1.85.

Un orologiu excelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 36 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil set de orăvătă cu brillant-simili; un inel aurit cu peatră imit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constatătoare din bumbi de manșete, guler și un plept, gar. 3%, aur-doublé, 6 buoați batiste de buzunar, gar. de in; unelte de soris elegante de nikel; o etui de oglindă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 buoați de bilete artistice a bărbaților renumiți ai secolului trecut, 72 buc. pene de canolarie engleze și încă 395 buoați diverse, cari sunt folosite în casă, sunt gratis. Toate la oaltă cu orologiu care singur prețuiește acești bani, costă numai fl. 1.85.

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de export

H. Spingarn, Cracovia, nr. 42.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos brloag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de brloag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai decât îndărpt bani. 9 1—1

Nu numai se cetim

ci trebuie să și probăm

săpunul de lapte de crin Steckenpferd

dovedit de bun, medicinal, de Bergmann & Co., Drezda și Teschen a/E. mai înainte săpun de lapte de crin al lui Bergmann (marca 2 băieși) ca se avem un teint alb și liber de pistru, cum și o culoare delicată a feții.

Să afle bucața cu 80 fileri în Sibiu la:

Farmaciile la »Urs«, Piața-mică, A. Rumler, str. Turnului. C. Müller, Piața-mare, drogh. Carol Morscher, str. Cisnădiei, I. B. Misselbacher sen., Piața-mare, Gustav Meltzer, str. Cisnădiei, str. Gușteriței, Piața-mică, Prima fabrică ard. de lumini de stearin, str. Cisnădiei, Carol Arz, str. Cisnădiei; mai departe în Sighișoara la: farmacia Lingner, I. B. Misselbacher. 86 28 -60

228 2—

Trebuințele d-voastre de cafea și tee

să le acoperiți mai bine la **Iuliu Meinel** în **Budapesta** (filială: **Sibiu, strada Cisnădiei 24.**) Firma Iuliu Meinel e dovedită ca cea mai mare în Ungaria în bransa sa. Ea importează cafea și tee direct din țările de producție, ceea-ce se poate dovedi. Cereți preț-curant; acesta ofere în sine și prin sine o lectură interesantă și cuprinde o mulțime de lucruri, cari sunt foarte prețioase a le cunoaște fiecare econoamă. Preț-curantul la dorință se trimite gratis și franco.

Iuliu Meinel, Budapesta. Filială: Sibiu, strada Cisnădiei 24.

Nr. 11886/906.

235 1-1

Publicațiune de licitație.

Din partea subscrisului scaun orfanal se publică prin aceasta, că la 27 Octomvrie a. c. după amiază la 2 ore se va vinde de bună-voie pe calea licitațiunii în cancelaria comunală din Miercurea, casa lui »Hauenschild«, indusă în protocolul funduar al comunei Miercurea Nr. 2020, Nr. topografic A 534 și 535, și aflătoare lângă drumul principal Nr. 44. Casa constă pe deoparte din 3 odăi, bucătărie, dintr'un cuptor întocmit pentru prăjituri cu o cameră, de altă parte din localități pentru boltă (prăvălie), 1 odăie, bucătărie, pivniță, bucătărie de vară (sutragerie) magazin, 2 locuri pentru lemne și un cuptor, mai de parte grădină de legumă și pomi. Prețul de strigare e 6000 Coroane; casa se va da plus oferentului.

Condițiunile de licitație se pot vedea în orele oficioase în cancelaria comunală din Miercurea, precum și la subscrisul scaun orfanal.

Nagyszeben, în 16 Octomvrie 1906.

Scaunul orfanal comitatens

Hentes
locuitor de președinte.

Nr. 4109/1906 pret.

219 3-8

Vindere de lemne de brad.

Comuna Seliște, Gales și Tilișca au primit cu ordinul m. Nrul 32883 I-A-2 îndreptățirea de a vinde, în brădetul dela Piatra-Albă lemnele de brad pe un teritoriu de 1057.3 jugere cat. prin tăiere, — ear' pe un teritoriu de 714.7 jug. prin rărare.

Negustori de lemne, care se interesează de vânzarea de păduri pot lua aceste părți în privire în lunile Octomvrie și Noemvrie a. c., până-ce ține timpul favorabil.

Pentru deslușiri și îndrumări se poate adresa la primăriile comunelor interesate, respective la curatoratul de cerc r. urg. silvanal în Seliște.

Seliște, în 25 Septemvrie 1906.

Primpretorul cercului.

Mr. 2919/906.

230 2-3

Publicare de licitație.

Lemne de foc și de lucru din secția de exploatare »B« a pădurei comunale Alțina, aflătoare pe o tăietură de 180 jugere cat. din anul 1903—1905 cu diametru de 18—26 cm. 2052 de bucăți, cu diametru de 28—38 cm. 2960 de bucăți și cu diametru de 40—70 cm. 1683 de bucăți, de stejar din cari se pot scoate 5040.8 metri cubici, se vor vinde prin licitație publică împreună cu oferte închise, în 29 Oct. n. c. la casa comunală din Alțina.

Prețul de strigare 31514 Cor. 60 fil.

Vadiu: 10% a prețului de strigare.

Oferte ulterioare nu se iau în considerare.

La ofertele scripturistice are să se alăture vadiul scris.

Condițiile de licitație se pot vedea la oficiul reg. ung. forestier din Sibiu și la primpretorul subscris.

Nocrich, 7 Oct. 1906.

În absența din oficiu a prim-pretorului

Graef
pretor.

Lucrători

pe lângă plată mare și tratare bună, află ocupație durabilă în

Fabrica de săpun a lui

Gustav Meltzer
Sibiu, strada Gușteritel 25.

232 1-2

Pastru tipar responsabil Henric Meltzer

În totdeauna bani în buzunar.

Până la 200 sau 300 Cor. lunar profit pentru doamne și domni din toate clasele și pretutindeni prin reprezentanți, lucrări de mână, adrese, etc. pentru articole de consum. Detalii sub »Mercur« Nürnberg 1, Fürtherstrasse 78. 178 10-10

Marce postale

vechi și mai bune, de-ale jubileului României și altele cumpără

IOAN MIKSCH
Troppau, Annagasse 1. 218 4-5

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

17 44-52

— Intemeiată la anul 1868 —

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

— **contra pericolului de incendiu și exploziune,** —
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

— **asupra vieții omului** —

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

— Asigurări pe spesa de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului. —

Valori asigurate contra incendiului: **90,931.088** coroane. Capitale asigurate asupra vieții: **9,125.898** coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

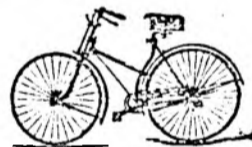
pentru despăg. de incendii 4,077.718.75 c. pentru capitale asig. pe viață 3,568.863.37 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiunea în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajin I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagentii din toate comunele mai mari.

AVIS!

P. T.

Comerciul de mașine de cusut și biciclete

Carol F. Wultschner

— cum și atelierele sale și —
institutul seu de nichelat,

se află din 1 Septemvrie 1906 în

strada Poplăcii 43 (Quergasse, colțul Hechtgasse)

unde se execută prompt, conștientios și foarte ieftin toate lucrările aparținătoare branșei mecanice, cum și toate reparaturile la bicicle și mașinele de cusut.

Tot acolo se află și un

Deposit de bicicle, producție proprie și deposit de mașine de cusut de-ale celor mai renumite fabrici din Germania și Austria.

Mai departe se află întotdeauna în deposit toate părțile constitutive ale mașinelor de cusut și ale bicicletelor și apertinențele lor.

— **Ocazie rară de cumpărat** —
în mașine de cusut, cu prețuri foarte scăzute.

Rugându-mă de spriginul binevoitor, semnez

227 2-3

Cu distincă stimă

Carol F. Wultschner, mechanic
Sibiu — Nagyszeben.

Tusa, imbolnavirile de catar, durerea de piept, imbaloșirea, asudatul de noapte, horcăitul, sunt adese-ori presemnele celui mai periculos dușman al sănătății noastre, al infircoșatei

tuberculose!

Trebuie să stirpim reul în germine, și dacă el s'a ivit, trebuie să ne dăm silința cu atât mai mult a-l înfrânge, spre acest scop servește

Tuberinul lui Halapi

distins la expoziția engleză cu medalia de aur și diploma de onoare, recomandat de mulți medici, care într'adevăr înfrânge tuberculosa, delătură tusa, ușurează scuierea de sânge, disolvă flegma. Deci cine vrea să se elibereze de acest rău sau să-l previe, să folosească și procure o sticlă de model cu 3 cor., sau o sticlă mare cu 5 cor. 77 22-40

Deposit principal pentru Austro-Ungaria:
Farmacia „Apostel“
Budapesta, Josefing Nr. 64/26.

Sirup de smeură

producție proprie

per chilo Cor. 1.50

la cumpărare în cantitate mai mare mai ieftin în proporție corespunzătoare, se poate căpeta la

Victor Jauernig

Strada Morii. 180 10-10

Carol Albert

croitor de cavaleri

— Sibiu —

Strada Faurului Nr. 2

recomandă p. t. publicului

pentru saisonul de toamnă

● ● noutățile ● ●

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, cu deosebire deposit mare de stoffe englezești, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte, precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 159 14-52

Publicațiune.

Am onoarea a face cunoscut prestativului public din Sibiu și jur, că mi-am mutat

ascuțitoria mea artistică

din Viena la Sibiu. Aici se efectuează briciuri, foarfeci și toate unelte și instrumentele cu cunoștință de specialist și pe lângă prețurile cele mai ieftine. Ca specialitate în întotdeauna un deposit bogat de briciuri engleze, cu ascuțitor concav prima și toate utensiile pentru barbieri și friseri. La aceste fac atenți în deosebi pe accia, cari se rad singuri. Comande postale se efectuează în 3 zile.

Rugându-mă de spriginul binevoitor, semnez

Alexandru Exner, ascuțitor artistic
Pământul-mic 13.

187 9-10

FISCHER & COMP. NAGYENYED Ungaria.

1909 JUC. CAT.

80,000 arbori fructiferi.
1 milion plante pentru gard viu.
1 milion sujete (pădureți).
Arbori de promenade, tufișe decorative roze, poame cu boabe etc.

1/2 milion altoi de vițe
Vițe europene și americane cu și fără rădăcină.
Cataloge și instrucțiuni de cultivare gratis.

ȘCOALELE DE POMI și VIȚE de VIIE IMPREUNATE FISCHER & COMP. și M. AMBROSI.

209 6-12

Cunoscuta hârtie de cigarette egiptoană universală

(Yergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiu la Domnul:

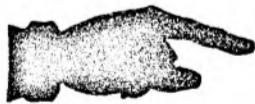
CAROL ALBRECHT.

Strada Oanei.

136 18-26

În atențiune binevoitoare!

Fiecare artist și specialist are ocazie de a putea alege un bun

- Clavir,** _____
- Mignon,** _____
- Pianino,** _____
- Harmonium,** _____

în salonul de clavire al lui F. A. Kauffmann și se recomandă cu căldură olavirele cu mehanică de repetiție cu deosebire acelor pianisti, cari știu prețul modul de joc foarte neted, ușor, favorabil în măsură mare pentru baterea și tehnica jucătorului.

Mechanica de repetiție este indispensabilă nu numai pentru ori-ce sală mai mare de concert, ci s'a dovedit și ca foarte durabilă și cu deosebire foarte resistentă și contra influențelor externe, »prafe etc.

În salonul de clavire al lui F. A. KAUFFMANN, Piața-mare nr. 14. (în vechiul edificiu al comandei de corp), intrarea în Armbrustergasse.

Sunt în toată vremea în deposit olavire folosite, trase de nou cu piele, și se iau reparaturi de specialitate de ori-ce soi în esecutiă cea mai solidă.

16 20 -

Tot acolo

»representanța exclusivă pentru Transilvania a firmei: F. Robert Reinhold, proprietarul mai multor distincții înalte și membru al comitetului școlii societății fabricanților de clavire din Viena.

500 Coroane plătesc celui-ce ar izai
căpeta vre-odată durere
de dinți ori li va mirosi gura după-ce va folosi apa
de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fl. Pentru
trimitere franco 95 fl. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler
Vienna 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu: in farmaciile:
la Piața mare 10; in Piața mică 27; strada Cisnădiei 59;
ulița Turnului (Saggasse); ulița Oanei 2; farmacia
Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei.
In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săcesc: far-
macia Lederhülger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.
Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți
a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine
plătite. La locurile unde nu se poate căpeta, trimite
2 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco. 2 23—

Croitoreasă bună

sosită din București și lucrând numai după
moda parisiiană, roagă pe onor.
doamne să viziteze atelierul său.

D-na Adam
Strada Măcelarilor Nr. 30
Etagiul I. 212 5-6

BORVIZ DE REPAT

IZVORUL BATHORI
CEA MAI BOGATA
APA MINERALA
IN ACID CARBONIC

13.5-17

Cine suferă de podagră, reumă, ischias, se
cumpere o sticlă de

Fluid de podagră al D rului Flesch

care vindecă sigur podagra, reuma, durerile de
mâni, de picioare, de spate și de șele și slăbia de
picioare, cum și umflăturile. Efectul se simte in
timpul cel mai scurt. Se poate căpeta in
farmacia lui **Dr. E. M. Flesch**, „Magyar
korona“ in Győr, Baross-ut 21.

O sticlă de 1 $\frac{1}{2}$ decilitru Cor. 2. Pentru
folosință mai lungă o sticlă de familie Cor. 5.
La comanda de trei sticle mică sau două sticle de
familie se face expediția franco.

215 4-36

AMERICA.

Plecarea din **Havre**
in fiecare Sâmbătă.

Bilete de călătorie prin

linia franceză.

Trimitere bună și repede. Intreținere excelentă
inclusive vin și licher. Bilete de călătorie pentru
căile ferate americane la ori-ce stațiune cu
prețuri originale. 182 10-13

Informații mai detaliate gratis și franco prin

linia franceză

VIENA IV. Weyringergasse Nr. 8.

|| Preluare de ospetărie. ||

Berărie, cu localități de curte

Strada Cisnădiei Nr. 51

mai nainte Speck — — — restaurant vechiu.

Bere bok de grad înalt, Transsylvania deschisă
zilnic de mai multe-ori începere proaspătă (șap). — — —
Bere de Steinbrueh | Călină recunoscută | **Vinuri veritabile**
cu butelia o o o o o | de bină, fără a fi si- | curate o o o o o o o
liți să înămbentură

Zilnic dejun mezeleri. — Prânz in ospetărie și in afară.

211 5-6 — Odaie separată pentru reuniuni. —

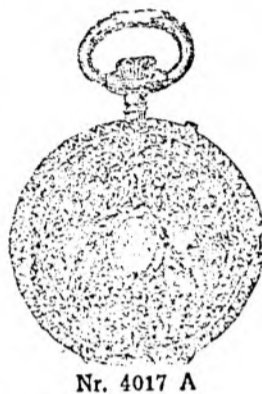
De sprigin binevoitor se roagă

L. Kwanka.

IULIU ERÖS

Sibiu — Nagyszeben.

Novități in toate soiurile de oro-
loage, juvaere, artioli de aur
și argint, cadouri de nuntă și
botez, mele de fidanțare gata, cer-
cci, lanțuri de oroloage, brățare,
utensilii pentru biserici și masă,
obiecte de lux de toate soiurile in
aur și argint.

Nr. 4017 A

Nr. 8800

Nr. 9190

Nr. 4017 A. Orologiu de argint Remontoir pentru dame, cu coveriș dublu tare 12 cor.
Detto in aur 42 cor. — Nr. 4017 B. Orologiu de argint Remontoir pentru domni, cu coveriș
dublu tare, cu diametru de 45 milimetri, 14 cor. — Nr. 4017 C. Orologiu de argint nou Re-
montoir pentru domni, cu coveriș dublu tare 7 cor. 50 fil. — Nr. 8800. Cercci de aur veritabil
14 carate 8 cor. Detto ceva mai mici 6 cor. Detto in argint, farte gros aurit 8 cor. — Nr. 9190.
Inel de aur veritabil, 14 carate cu corale veritabile sau cu diamant, rubin etc. imitație cor. 11.
Detto in aur nou de 6 carate 6 cor. Detto in argint și gros aurit 2 cor. 50 fil. — Fiecare obiect de
aur sau argint e examinat oficios și proba oficioasă vizibilă exact, afară de aceea se garantează in scris,
că obiectul e veritabil. Trimitere numai cu rambursă. Preț-curante ilustrate la cerere gratis și franco.

Grand Prix espozitia universală Paris 1900.

Restitutionfluidul lui KWIZDA

apă de spălat priv. c. și reg. pentru cai.

Prețul: 1 sticlă Cor. 280.

De preste 40 de ani in folosință in grajdurile de curte,
in grajdurile mai mari militare și civile pentru întărirea
inainte-și renlărirea după strapațe, invirtoșarea nervilor etc.
face capabil calul pentru cele mai escelente prestațiuni
in training.

Veritabil numai cu marca de sentire
aci alăturată.

Se capeta in toate farmaciile și drogheriile.

Preț-curante ilustrate gratis și franco.

Depoul principal: **Francisc Ioan Kwizda**

furnisor de curte c. și reg. austro-ungar, reg. român și princ. bulgar.
Farmacist cercual, Korneuburg lângă Viena. 94 I. 12-25

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat. 20 85—

Că specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acsreturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află
intotdeauna in depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce
fel sunt esecutate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru
fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

Cărți postale ilustrate cu

Sport _____

Flori _____

Artistice _____

Peisage _____

Porturi populare _____

și

Cărți postale umoristice

în asortiment foarte bogat.

Tipografia MELTZER
SIBIU

Strada Macelarilor Nr. 12

Revizătorii capătă rabat.

= DEMETER =
solut. kalisulfogvajacol.

Conținutul preparatului meu aduce în uimire știința medicală modernă și se aplică cu folos admirabil și în țeri străine de cei mai renumiți profesori și de medici — fiind încântați de rezultatul și efectul ajuns.

Aceia cari tot felul de medicament au întrebuințat și nu le-a folosit nimica, cărora zilele le erau numărate — făcând încă o probă și cu medicamentul meu, surprinși de puterea și efectul avut, întrebuințându-l timp mai îndelungat — dând mulțumită Atotputernicului că au aflat acest medicament prețios, s'au însănătoșat în scurt timp — sc. pând de sigura moarte înainte de vreme.

Demeter solut. kalisulfogvajacol se aplică cu splendid efect la ori-ce fel de tuse, răgușeală, durere de piept oftică (tuberculoasă), cathar de plămâni, asthma, respirul greu, precum și la copii contra tusei măgărești. Oprește asudatul greu, face poftă de mâncare, recapătă somnul, și din ce în ce se întărește și însănătoșează bolnavul. Prețul este 2 cor. Numai aceea sticlă e veritabilă, care e provăzută cu numele **Demeter Cornel**. Se capătă la Cornel Demeter, Piața școalei Nr. 35, Orăștie (Szászváros), precum și în farmacia Dr. Hintz György, Kolozsvar, Mátyás király tér 27 și la farmacia Földes Kelemen, Deák Ferencz utca 11. 216 4—10

Atenție! Nici când n'a fost! Atenție!

Un orologiu

care umblă bine, pe lângă garanță, cu lanț cu tot costă numai Cor. 2 95

espedăm noi, cât timp ne ajunge depositul, dela fiiala noastră în Bregenz (Austria), trimițând banii înainte sau cu rambursă; noi facem acest preț enorm de ieftin, ca să lichidăm depositul nostru de peste 100.000 de bucăți.

Rară ocașie favorabilă pentru revizătorii.

Fabrică helvețiană de oroloage „Aralk“, Bregenz.

Garanță 2 ani! 231 2—3 Garanță 2 ani!

EREMIE PURECE

lăcătuș artistic și de edificii, instalator Sibiu, Rosenanger Nr. 9

preia toate lucrările de lăcățăr, anume: porți, balcoane, sprijinoare de trepte, gratii la morminte, gratii în toate felurile de stil etc.

Deposit de **cupatoare de fert** (economice) în mare asortiment.

224 3—15

Să garantează executare solidă. Prețurile cele mai ieftine.

F. STOIBER

Sibiu, strada Cîsnădiei 57.

Deposit de mânuși și bandage.

Are onoare a recomanda înaltului stat militar și onoratului public civil depositul său bogat în toate felurile de mânuși de nou procurate glacé, svedice, de spălat (pentru oficeri și comis), de mătase și de ață (lungi și semilung), toate numai în calitatea cea mai bună, cum și în bandage și specialități și se roagă de prețiosul sprigin.

202 5—6

Am onoare a face cunoscut onor. p. t. public, că afară de articli de cărnățăi, șuncă escelentă, slănină de casă, cărnuri afumate, unsoare de porc prima etc. toate de calitate escelentă recunoscută, de azi înainte vînd și

carne proaspătă de porc

cu prețurile de zi, în neguțătoria mea de cărnuri afumate,

Strada Măcelarilor Nr. 21.

La o probă invită cu stimă

Francisc Serfözö
strada Măcelarilor Nr. 21

vis-à-vis de posta principală.

223 3—3

Zilnic cărnăți și cărnuri afumate din carne curată de porc.

Fiecare imitație și rețipărire e punibilă.

Singur veritabil e balzamal lui Thierry

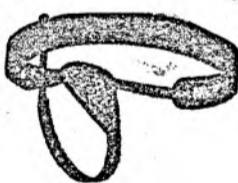

179 10—52

numai cu marca verde de călugărită. Scutit prin lege. De renume vechiu, neîntrecut contra perturbațiilor de mistuire, sgarciurilor de stomach, colicei, catarului, dărerilor de piept, influenței etc. Prețul: 12 sticle mici sau 6 duble sau o sticlă mare specială cu închizătoare patent Cor. 5.— franco.

Alege de ceatifolii a lui Thierry recunoscută în general ca Non plus ultra contra tuturor raneilor cât de vechi, aprinderilor răniilor, absceselor și umfăturilor de ori-ce-fel. Prețul 2 borcane Cor. 3.60, trimite numai după espedarea înainte a banilor sau cu rambursă farmacia A. THIERRY în Prograda lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Broșură cu mii de scrisori de mulțumite, gratis și franco. Să poate căpeta în toate farmaciile mai mari și drogherile medicinale.

Bandage patentate pentru hernie
priv. imp. reg.

fără arc pe corp, cu arc pe pelotă.

Această nouă construcțiune de bandage pentru hernie o pot recomanda ca cea mai sigură, practică și comodă ori-căruia care suferă de hernia cea mai gravă și îndelungată și chiar aceleia, care are ocupație grea. E recunoscută cu laude de toate autoritățile medicale și foarte bine recomandat.

O. NEUPERT NACHFOLGER
fabrioă de bandage

Viena I., Graben 39 A (în interiorul Trattnerhof)

Se espedează prompt cu ilustratul mod de întrebuințare contra ramburs. Prospecte gratis la cerere. 191 9—10

Jodella

(Uleiul de pește Lahusen). Cel mai plăcut ulei de pește. Neîntreout ca mijloc de nutrițiune și întărire!

Are efect de-a renoua suneurile, de-a provoca apetitul, ridică forțele corporale în cel mai scurt timp. E de recomandat în deosebi copiilor anemici, slabi, rachitici și scrofuloși.

Prețul Coroane 3.50 și 7.

Singurul fabricant:

225 2—10

Farmacistul **Wilh. Lahusen** în Bremen.

Fiind imitații, să fim atenți la numele „Jodella“; toate celelalte preparate, ca neveritabile, sunt a să refusa. Proaspăt să capeta în toate farmaciile din Sibiu.

Apa amară este singurul mijloc
natural de laxat, plăcut de luat.

45 18-25

Ocaziune rară!

Surprinzător de ieftin.

600 bucăți obiecte de podoabă numai cu fl. 1.75.

Un orologiu esecelent de precizie, aurit, cu garanță că umblă bine 3 ani, împreună cu un lanț potrivit; o cravată modernă de mătășă pentru domni, 3 bucăți batiste, 1 inel elegant cu peatră imit. pentru domni, un portmoneu elegant de piele, 1 escelentă oglindă de buzunar, 1 păreche de bumbi de manșete, 3 bumbi la piept, 3% aur-dublé, unelte de scris de nickel, 1 album drăgălaș cuprinzând 36 de chipuri cele mai frumoase din lume, 1 broș de dame parisiian, elegant, (novitate), 1 păr. de butoni de peatră briliant simili, foarte seducătoare, 3 obiecte de lux, mare veselie pentru tineri și bătrâni, 20 de obiecte de corespondență și încă alte 400 bucăți diverse obiecte, cari n'au să lipsească din nici o casă. Toate la oală cu orologiu, care singur prețuește acești bani, costă numai fl. 1.75. Trimiterea se face cu rambursă sau cu plata înainte trimisă prin casa de expedițiune 21 1-1

A. GELB, Krakau Nr. 40/II.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului
pentru sezonul de toamnă

noutățile

sosește chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, francezești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaqueta, fraceuri și haine de salen, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pantaloni și „Raglaza“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebită atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

În cazuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ora. 14 38 -

Liniment. Capsiei comp.,

substituire pentru

Anker-Pain-Expeller.

La cumpărarea acestui mijloc de fricțiune recunoscut de escelent și alinător de dureri, care se capătă în toate farmaciile, se ne uităm întotdeauna după marca „Anker“ și după firma „Richter“.

Prima vâpsitorie artistică transilvană cu vapor și institut de curățit pe cale chimică

Carol J. G. Mühlsteffen

str. Vâpsitorilor (Färbergasse) 19.

Intrarea mai comod se face din strada Ocnei, preia toate comenzile, ce se țin de această branșă, și cari se execută conștientos și foarte ieftin.

222 3-

Pentru tipar responsabil Maria Meltzer

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru
cărorașat, călărit, vânat, sport și voiaj, poelăzi
și procovetari, portmonee și bretele solide

31 20-26

și alte
articole de galanterie
cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi)
permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comandele prin postă se efectuează prompt și conștientos.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soierile cele mai ieftine până
la cele mai fine, coperitoare (țaluri) de cai și cofere de călătorie

„Tipografia“ HENRIC MELTZER, Sibiu.

P. T.

Am onoare a face cunoscut onor. public, că preiau și duc în deplinire ca specialist și cu prețuri solide și reale tot felul de lucrări aparținătoare

specialității tipografice,

cum sânt:

tipărire de cărți, ziare, placate, circulare, ori-ce-fel de bilete, tot soiul de tipărituri și lucrări de accidente

in ori-ce culoare.

În urma unei praxe de mai mulți ani, sânt în stare a ținea concurența cu ori-care tipografie, și rog onor. public la trebuință a onora cu comande tipografia mea.

Prețuri corespunzătoare.

Recomandându-mă în bunăvoința onor. public românesc, semnez

Cu deosebită stimă **HENRIC MELTZER**

Sibiu, str. Măcelarilor 12.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Împrumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare,
scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca ocaziuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent
contra intabulări și altă garanță.

Esecutarea

de decare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

Îngrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

Închirierea de resorturi de casse de fer

(săfe de depozit), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 6 22-26

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spesc.